UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

9 päivänä syyskuuta 2010 *

Asiassa T-348/07,

Stichting Al-Aqsa, kotipaikka Heerlen (Alankomaat), edustajinaan asianajajat J. Pauw, G. Pulles, A. M. van Eik ja M. Uiterwaal,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään E. Finnegan, G.-J. Van Hegelsom ja B. Driessen,

vastaajana,

jota tukevat

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään C. Wissels, M. de Mol ja Y. de Vries,

ja

Euroopan komissio, asiamiehinään P. van Nuffel ja S. Boelaert,

väliintulijoina,

jossa unionin yleistä tuomioistuinta vaadittiin alun perin kumoamaan tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätösten 2006/379/EY ja 2006/1008/EY kumoamisesta 28.6.2007 tehty neuvoston päätös 2007/445/EY (EUVL L 169, s. 58) kantajaa koskevilta osin,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. J. Forwood (esittelevä tuomari) sekä tuomarit S. Papasavvas ja E. Moavero Milanesi,

kirjaaja: hallintovirkamies N. Rosner,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.11.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta

1 Käsiteltävänä olevaan asiaan sovellettavia oikeussääntöjä sekä asian taustaa koskevan selostuksen osalta viitataan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-327/03, Al-Aqsa vastaan neuvosto, 11.7.2007 antamaan tuomioon (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa; jäljempänä asia Al-Aqsa) ja erityisesti sen 16–21 kohtaan, joissa kuvaillaan ne kantaja Stichting Al-Aqsaa koskeneet Alankomaissa toteutetut hallinnolliset menettelyt ja tuomioistuinmenettelyt, jotka johtivat Alankomaiden ulkoasiainministerin ja valtiovarainministerin 3.4.2003 tekemään terrorismin alalla määrättäviä seuraamuksia koskevaan vuoden 2003 päätökseen (Sanctieregeling terrorisme 2003, jäljempänä Sanctieregeling), Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienstin (yleinen tiedustelu- ja turvallisuuspalvelu, jäljempänä AIVD) johtajan Alankomaiden ulkoasiainministeriön poliittisten asioiden pääjohtajalle toimittamaan 9.4.2003 päivättyyn viralliseen muistioon (jäljempänä AIVD:n muistio), Rechtbank te's-Gravenhagen civiel recht -osaston voorzieningenrechterin (Haagin piirituomioistuin (Alankomaat), siviilioikeudellisten asioiden osasto, välitoimista päättävä tuomari, jäljempänä välitoimista päättävä tuomari) 13.5.2003 tekemään välipäätökseen (jäljempänä välitoimista tehty välipäätös) sekä tämän saman tuomarin 3.6.2003 antamaan lainvoimaiseen tuomioon (jäljempänä välitoimista annettu tuomio).

2 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi asiassa Al-Aqsa antamallaan tuomiolla tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta ja päätöksen 2005/930/EY kumoamisesta 29.5.2006 tehdyn neuvoston päätöksen 2006/379/EY (EUVL L 144, s. 21) kantajaa koskevilta osin sillä pääasiallisella perusteella, ettei tätä päätöstä ollut perusteltu asianmukaisesti.

3 Euroopan unionin neuvosto ilmoitti kantajalle 23.4.2007 päivätyllä kirjeellä, että sen mukaan perusteet, joihin oli vedottu kantajan kirjaamiseksi alun perin tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi 27.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2580/2001 (EYVL L 344, s. 72, oikaisu EUVL 2007, L 164, s. 36) liitteessä olevaan luetteloon (jäljempänä riidanalainen luettelo), olivat edelleen päteviä ja että se aikoi näin ollen säilyttää kantajan kyseisessä luettelossa. Tähän kirjeeseen oli liitetty neuvoston esittämät perustelut. Kantajalle ilmoitettiin myös, että sillä oli mahdollisuus esittää neuvostolle huomautuksia sen aikomuksesta säilyttää kantaja riidanalaisessa luettelossa samoin kuin neuvoston tämän osalta esittämistä perusteluista sekä kaikki asiakirjat näiden huomautustensa tueksi yhden kuukauden kuluessa.

4 Kyseiseen kirjeeseen liitetyissä perusteluissa neuvosto totesi seuraavaa:

”[Kantaja] perustettiin vuonna 1993 Alankomaissa Alankomaiden oikeuden mukaiseksi säätiöksi. Se keräsi varoja tietyille järjestöille, jotka kuuluivat palestiinalaisliike Hamasiin, joka mainitaan [erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi 27.12.2001 hyväksytyn neuvoston] yhteisen kannan 2001/931/YUTP [(EYVL L 344, s. 93)] 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja sellaisia ryhmiä koskevassa luettelossa, jotka ovat sekaantuneet terroritekoihin. Useat näistä järjestöistä luovuttavat varoja terroritekojen toteuttamista tai niiden toteuttamisen edistämistä varten. Nämä

teot kuuluvat yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 3 kohdan k [ala]kohdan soveltamisalaan ja ne toteutetaan mainitun yhteisen kannan 1 artiklan 3 kohdan i ja iii [ala] kohdassa mainituissa tarkoituksissa.

[Kantaja] kuuluu täten asetuksen – – N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan ii [ala]kohdan soveltamisalaan.

[Alankomaiden] ulkoasiainministeri ja valtiovarainministeri päättivät 3.4.2003 tehdyllä ministerin päätöksellä DJZ/BR/219-03 (nimeltään Sanctieregeling Terrorisme), joka julkaistiin Alankomaiden Staascourantissa (virallinen lehti) 7.4.2003, jäädyttää kaikki [kantajan] varat. Tämä päätös vahvistettiin Haagin piirituomioistuimen siviilioikeudellisten asioiden jaoston puheenjohtajan 3.6.2003 antamalla tuomiolla LJN AF9389. Tässä tuomiossa todetaan, että [kantajaa] on pidettävä Hamasia tukevana sekä sen terroritoiminnan toteuttamiseen tai edistämiseen myötävaikuttavana järjestönä.

[Kantajaa] koskevan päätöksen on siten tehnyt yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

Neuvosto on vakuuttunut, että perustelut, jotka oikeuttivat [kantajan] kirjaamisen [riidanalaiseen luetteloon], ovat edelleen päteviä.”

5 On kiistatonta, että ministerin päätös ja tuomio, joihin mainitussa perusteluja koskevassa selostuksessa on näin vedottu, ovat Sanctieregeling sekä välitoimista annettu tuomio.

6 Kantaja toimitti 25.5.2007 päivätyllä kirjeellä neuvostolle vastauksena esittämänsä huomautukset. Kantaja arvosteli sekä neuvoston esittämiä asiaperusteluja kantajan säilyttämiseksi riidanalaisessa luettelossa että neuvoston noudattamaa menettelyä.

7 Asiassa Al-Aqsa 16.1.2007 järjestetyn suullisen istunnon jälkeen mutta ennen kyseisessä asiassa annetun tuomion julistamista neuvosto teki 28.6.2007 päätöksen 2007/445/EY asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätösten 2006/379/EY ja 2006/1008/EY kumoamisesta (EUVL L 169, s. 58; jäljempänä riidanalainen päätös). Neuvosto säilytti kyseisellä päätöksellä kantajan nimen riidanalaisessa luettelossa.

8 Riidanalaisen päätöksen johdanto-osan neljännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”Neuvosto on asetuksen – – N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti tarkastellut kaikilta osin luetteloa henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä, joihin asetusta – – N:o 2580/2001 sovelletaan. Tarkastelun yhteydessä se on ottanut huomioon tiettyjen henkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen neuvostolle toimittamat huomautukset ja asiakirjat.”

9 Riidanalaisen päätöksen johdanto-osan viides perustelukappale kuuluu seuraavasti:

”Tämän tarkastelun tuloksena neuvosto katsoo, että tämän päätöksen liitteessä olevaan luetteloon merkityt henkilöt, ryhmät ja yhteisöt ovat sekaantuneet – – yhteisen kannan [2001/931] 1 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin terroritekoihin, että toimivaltainen viranomainen on tehnyt mainitun yhteisen kannan 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun näitä henkilöitä, ryhmiä ja yhteisöjä koskevan päätöksen ja että näihin henkilöihin, ryhmiin ja yhteisöihin olisi edelleen kohdistettava asetuksessa – – N:o 2580/2001 säädettyjä erityisiä rajoittavia toimenpiteitä.”

10 Riidanalainen päätös annettiin kantajalle tiedoksi 29.6.2007 päivätyllä neuvoston kirjeellä. Tiedoksiantokirjeeseen liitetyt perustelut (jäljempänä perustelut) ovat samat kuin 23.4.2007 päivättyyn neuvoston kirjeeseen liitetyt perustelut (ks. edellä 3 kohta).

Oikeudenkäyntimenettely ja oikeudenkäynnin aikana ilmenneet uudet seikat

11 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen, jossa vaadittiin aluksi pääasiallisesti riidanalaisen päätöksen osittaista kumoamista, unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 12.9.2007 toimittamallaan kannekirjelmällä.

12 Neuvosto teki 20.12.2007 päätöksen 2007/868/EY asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä riidanalaisen päätöksen kumoamisesta (EUVL L 340, s. 100). Tällä päätöksellä kantajan nimi säilytettiin riidanalaisessa luettelossa.

13 Asianosaisia kuultuaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen seitsemännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 21.2.2008 antamallaan määräyksellä Alankomaiden kuningaskunnan ja Euroopan yhteisöjen komission väliintulijoiksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

14 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 12.6.2008 toimittamallaan kirjeellä saada mukauttaa vaatimuksiaan siten, että kanteessa vaaditaan myös päätöksen 2007/868 kumoamista kantajaa koskevilta osin. Neuvosto ilmoitti tätä pyyntöä koskevissa kirjallisissa huomautuksissaan, jotka jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 10. ja 17.7.2008, suostuvansa tähän vaatimusten mukauttamiseen.

15 Neuvosto teki 15.7.2008 päätöksen 2008/583/EY asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2007/868 kumoamisesta (EUVL L 188, s. 21). Tällä päätöksellä kantajan nimi säilytettiin riidanalaisessa luettelossa.

16 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 10.9.2008 toimittamallaan kirjeellä saada mukauttaa vaatimuksiaan siten, että kanteessa vaaditaan myös päätöksen 2008/583 kumoamista kantajaa koskevilta osin. Neuvosto ilmoitti tätä pyyntöä koskevissa kirjallisissa huomautuksissaan, jotka jätettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 10.10.2008, suostuvansa tähän vaatimusten mukauttamiseen. Alankomaiden kuningaskunta ja komissio eivät esittäneet vastalauseita unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6. ja 14.10.2008 jättämissään kirjallisissa huomautuksissa.

17 Neuvosto teki 26.1.2009 päätöksen 2009/62/EY asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2008/583 kumoamisesta (EUVL L 23, s. 25). Tällä päätöksellä kantajan nimi säilytettiin riidanalaisessa luettelossa.

18 Neuvosto antoi 15.6.2009 asetuksen (EY) N:o 501/2009 asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2009/62 kumoamisesta (EUVL L 151, s. 14). Tällä asetuksella kantajan nimi säilytettiin riidanalaisessa luettelossa.

19 Unionin yleinen tuomioistuin (seitsemäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn sekä esitti unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimenpiteenä kirjallisesti kaksi kysymystä osapuolille.

20 Unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäiseksi, että pyyntö saada mukauttaa päätöksen 2007/868 kumoamista koskevia vaatimuksia oli esitetty sen jälkeen, kun

EY 230 artiklan viidennessä kohdassa säädetty kahden kuukauden määräaika, joka lasketaan tämän päätöksen julkaisemisesta tai tiedoksiannosta, oli päättynyt, joten kantaja oli tämän pyynnön esittämisen ajankohtana menettänyt oikeutensa nostaa kannekirjelmällä tätä toimea koskeva kumoamiskanne. Vaikka vastaaja ja väliintulijat eivät esittäneet vastalauseita tältä osin, unionin yleinen tuomioistuin pyysi osapuolia sen jälkeen, kun se oli muistuttanut, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kysymys siitä, onko kanne nostettu määräajan ulkopuolella, muodostaa ehdottoman prosessinedellytyksen ja unionin tuomioistuimet voivat tai niiden jopa täytyy tutkia se viran puolesta, lausumaan kirjallisesti siitä, sovelletaanko tätä kahden kuukauden määräaikaa myös silloin, kun yhteisön toimea koskevaa kumoamiskannetta ei ole nostettu kannekirjelmällä vaan pyynnöllä saada mukauttaa vaatimuksia sen edeltävän toimen kumoamisesta, joka kumottiin ja korvattiin kyseessä olevalla toimella, koska unionin tuomioistuimet lähtökohtaisesti sallivat vaatimusten mukauttamisen hyvän oikeudenkäytön ja prosessiekonomian vaatimuksen nimissä.

21 Unionin yleinen tuomioistuin pyysi toiseksi pääasian osapuolia ottamaan nimenomaisesti kantaa kirjallisesti Alankomaisen kuningaskunnan väliintulokirjelmässään esittämiin tiettyihin huomautuksiin siitä, mitkä mahdollisuudet kantajalla olisi ollut yhtäältä tehdä valitus välitoimista annetusta tuomiosta ja toisaalta nostaa kanne pääasian tuomioistuimessa.

22 Osapuolet vastasivat kirjallisesti näihin kysymyksiin säädetyssä määräajassa.

23 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 28.10.2009 jätetyssä kirjallisessa vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin kantaja pyysi saada mukauttaa vaatimuksiaan niin, että sen kanne koskee myös päätösten 2008/583 (yksilöity kirjoitusvirheen vuoksi päätökseksi 2008/538) ja 2009/62 sekä asetuksen N:o 501/2009 kumoamista siltä osin kuin ne koskevat kantajaa. Unionin yleinen tuomioistuin pyysi muita osapuolia esittämään istunnossa suullisesti huomautuksensa tähän pyyntöön.

24 Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 25.11.2009 pidetyssä istunnossa. Kantaja täsmensi lausumissaan, mitä toimia kantaja vaati kumottaviksi sitä koskevilta osin. Vastaaja ja väliintulijat totesivat, etteivät ne lähtökohtaisesti vastusta kantajan unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin antamassa kirjallisessa vastauksessaan esittämää pyyntöä saada mukauttaa vaatimuksiaan, mikä kirjattiin istuntopöytäkirjaan.

25 Neuvosto antoi 22.12.2009 asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä asetuksen N:o 501/2009 kumoamisesta annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1285/2009 (EUVL L 346, s. 39). Tällä asetuksella kantajan nimi säilytettiin riidanalaisessa luettelossa.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

26 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen, päätökset 2007/868, 2008/583 ja 2009/62 sekä asetuksen N:o 501/2009 sitä koskevilta osin

– toteaa, ettei asetusta N:o 2580/2001 voida soveltaa kantajaan, ja

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Kantaja tarjoutuu Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa, mikäli unionin yleinen tuomioistuin näin pyytää, esittämään Alankomaiden oikeuden mukaisen välitoimimenettelyn luonnetta ja ominaisuuksia sekä välitoimista päättävän tuomarin toimivaltaa koskevia todisteita, jotka koostuvat asiantuntijoiden kuulemisesta ja/tai oikeudellisten käsikirjojen toimittamisesta.

28 Neuvosto vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen kokonaisuudessaan perusteettomana ja

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

29 Alankomaiden kuningaskunta ja komissio tukevat neuvoston vaatimuksia.

Oikeudellinen arviointi

1. *Menettelylliset seuraamukset, jotka koskevat riidanalaisen päätöksen kumoamista ja sen korvaamista toisilla toimilla oikeudenkäynnin aikana*

30 Kuten edellä esitetystä ilmenee, riidanalainen päätös on sen jälkeen, kun kannekirjelmä toimitettiin, kumottu ja korvattu ensiksi päätöksellä 2007/868, sitten päätöksellä

N:o 2008/583, sitten päätöksellä 2009/62, sitten asetuksella 501/2009 ja lopuksi täytäntöönpanoasetuksella N:o 1285/2009. Kantaja on kullakin kerralla pyytänyt saada mukauttaa alkuperäisiä vaatimuksiaan siten, että sen kanne koskee näiden kolmen päätöksen ja asetuksen N:o 501/2009 kumoamista kantajaa koskevilta osin. Kantaja ei ole sitä vastoin tämän tuomion julistamispäivään mennessä pyytänyt saada mukauttaa vaatimuksiaan siten, että sen kanne koskee myös täytäntöönpanoasetuksen N:o 1285/2009 kumoamista. Kantaja on lisäksi pysyttänyt aikaisempia kumottuja ja korvattuja toimia koskevat kumoamisvaatimuksensa.

31 Kyseiset pyynnöt on hyväksyttävä ja on katsottava, että kantajan vaatimus riidanalaisen päätöksen, päätösten 2007/868, 2008/583 ja 2009/62 sekä asetuksen N:o 501/2009 kumoamisesta kantajaa koskevilta osin on otettava tutkittavaksi, ilman että kyseessä olevassa asiassa on tehtävä ero sen mukaan, onko kyseiset pyynnöt esitetty EY 230 artiklan viidennessä kohdassa säädetyn kahden kuukauden pituisessa määräajassa, joka lasketaan toimien, joita pyynnöt koskevat, julkaisemisesta tai tiedoksiannosta.

32 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo tältä osin, että kyseistä määräaikaa voidaan lähtökohtaisesti soveltaa sekä silloin, kun toimea koskeva kumoamiskanne on nostettu kannekirjelmällä, että silloin, kun kumoamiskanne on nostettu vireillä olevan oikeudenkäynnin yhteydessä ja asiassa 14/81, Alpha Steel vastaan komissio, 3.3.1982 annettuun tuomioon (Kok., s. 749, 8 kohta) perustuvan oikeuskäytännön mukaisesti pyynnöllä saada mukauttaa vaatimuksia sen edeltävän toimen kumoamisesta, joka kumottiin ja korvattiin kyseessä olevalla toimella.

33 Tämä päätelmä perustuu nimittäin siihen, että säännöt, jotka koskevat määräaikoja kanteiden nostamiselle, ovat ehdottomia, ja tuomioistuimen on sovellettava niitä varmistaakseen, että oikeusvarmuus ja oikeussubjektien yhdenvertaisuus lain edessä toteutuvat (asia C-229/05 P, PKK ja KNK v. neuvosto, tuomio 18.1.2007, Kok., s. I-439,

101 kohta), jolloin oikeudenkäytössä vältetään kaikki syrjintä ja mielivaltainen kohtelu (asia 152/85, Misset v. neuvosto, tuomio 15.1.1987, Kok., s. 223, 11 kohta).

34 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo kuitenkin neuvoston ja komission tavoin poikkeuksena tähän periaatteeseen, että kyseistä määräaikaa ei voida soveltaa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä, koska yhtäältä kyseisellä toimella ja toimella, joka tällä toimella kumottiin ja korvattiin, on asianosaisen osalta sama tavoite, ne perustuvat pääosin samoihin perusteisiin ja niiden sisältö on olennaisesti sama eivätkä ne siten eroa kuin ajallisen soveltamisalan osalta ja koska toisaalta pyyntö saada mukauttaa vaatimuksia ei perustu mihinkään muuhun uuteen perusteeseen, tosiseikkaan tai todisteeseen kuin sen kyseessä olevan toimen antamiseen, jolla kumottiin ja korvattiin tämä edeltävä toimi. Tilanne on juuri tällainen käsiteltävänä olevassa asiassa, minkä kaikki osapuolet ovatkin myöntäneet unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin vastauksena annetuissa kirjallisissa ja suullisissa huomautuksissaan.

35 Tällaisessa tapauksessa oikeusvarmuuteen ei nimittäin mitenkään vaikuta se, että pyyntö saada mukauttaa vaatimuksia on esitetty kyseisen kahden kuukauden pituisen määräajan päättymisen jälkeen, koska oikeudenkäynnin kohde ja tausta, sellaisina kuin ne on vahvistettu alkuperäisessä kanteessa, eivät muutu muilta osin kuin ajallisen ulottuvuuden osalta.

36 Tämä poikkeus on myös perusteltu, kun otetaan huomioon toimenpiteet, joihin kumotun toimen toteuttaneen toimielimen on kumoamistuomion vuoksi EY 233 artiklan nojalla ryhdyttävä tämän tuomion täytäntöön panemiseksi.

37 Tältä osin on muistutettava, että toimielimen on tällaisen tuomion noudattamiseksi paitsi noudatettava tuomion tuomiolauselmaa myös otettava huomioon siihen johtaneet perustelut, jotka ovat sen tarpeellinen tuki, sillä perustelut ovat välttämättömiä tuomiolauselman täsmällisen sisällön määrittämiseksi. Juuri perusteluissa yksilöidään nimenomainen toimen kohta, joka on vahvistettu lainvastaiseksi, ja juuri niistä

käyvät tarkasti ilmi ne tuomiolauselmassa todetun lainvastaisuuden syyt, jotka asianomaisen toimielimen on otettava huomioon, kun se korvaa kumotun toimen toisella toimella (yhdistetyt asiat 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86, Asteris ym. v. komissio, tuomio 26.4.1988, Kok., s. 2181, 27 kohta).

38 Vaikka kumoamistuomion perusteluissa tehty toteamus lainvastaisuudesta velvoittaa ensisijaisesti toimen toteuttanutta toimielintä poistamaan tämän lainvastaisuuden toimessa, jolla on tarkoitus korvata kumottu toimi, siitä voi myös, siltä osin kuin se koskee toimea, jolla on määrätty sisältö tietyllä alalla, olla muita seurauksia tälle toimielimelle (em. yhdistetyt asiat Asteris ym. v. komissio, tuomion 28 kohta).

39 Kun kyseessä on, kuten esillä olevassa asiassa, sellaisen varojen jäädyttämistä koskevan yhteisön toimen kumoaminen, joka on yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan mukaan tarkistettava säännöllisin väliajoin, toimen toteuttaneella toimielimellä on ensinnäkin velvollisuus valvoa, etteivät samat virheet tai lainvastaisuudet rasita sellaisia kumoamisen jälkeen toteutettavia mahdollisia myöhempiä varojen jäädyttämistä koskevia toimia, joilla säädellään tällaisen tuomion jälkeisiä ajanjaksoja (asia T-256/07, People's Mojahedin Organization of Iran v. neuvosto, tuomio 23.10.2008, Kok., s. II-3019, 62 kohta, jäljempänä asia PMOI I ja ks. analogisesti em. yhdistetyt asiat Asteris ym. v. komissio, tuomion 29 kohta).

40 Lisäksi on todettava, että kumoamistuomioihin liittyvän taannehtivan vaikutuksen nojalla lainvastaisuutta koskeva toteamus on voimassa kumotun toimen voimaantulopäivästä (em. yhdistetyt asiat Asteris ym. v. komissio, tuomion 30 kohta).

41 Esillä olevassa asiassa tämä voisi tarkoittaa, että jos riidanalainen päätös kumotaan, neuvostolla olisi myös velvollisuus poistaa kaikista myöhemmistä varojen

jäädyttämistä koskevista toimista, joilla riidanalainen päätös on kumoamistuomion julistamiseen mennessä kumottu ja korvattu, ne virheet tai lainvastaisuudet, jotka rasittavat viimeksi mainittua päätöstä (ks. vastaavasti ja analogisesti em. yhdistetyt asiat Asteris ym. v. komissio, tuomion 30 kohta ja em. asia PMOI I, tuomion 64 kohta).

42 Edellä 34 kohdassa kuvaillun kaltaisessa pääasian tilanteessa toteamus riidanalaisella päätöksellä toteutetun kantajan varojen jäädyttämisen lainvastaisuudesta voisi siten koskea paitsi ajanjaksoa, jona tämä päätös oli voimassa, myös ajanjaksoja, joina oikeudenkäynnin aikana riitautetut myöhemmät varojen jäädyttämistä koskevat toimet olivat voimassa (ks. vastaavasti ja analogisesti em. yhdistetyt asiat Asteris ym. v. komissio, tuomion 31 kohta).

43 Jos neuvosto kieltäytyisi noudattamasta edellä 41 kohdassa määriteltyä velvollisuutta, se ei noudattaisi EY 233 artiklassa määrättyjä velvollisuuksiaan, joiden noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä seuraamus EY 232 artiklan mukaisessa menettelyssä (ks. vastaavasti ja analogisesti em. yhdistetyt asiat Asteris ym. v. komissio, tuomion 32 kohta).

44 Näissä olosuhteissa sekä asiassa PMOI I annetun tuomion 45–48 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan olisi hyvän oikeudenkäytön ja prosessiekonomian vaatimuksen vastaista velvoittaa kantaja tutkimatta jättämisen uhalla esittämään pyyntönsä saada mukauttaa vaatimuksiaan oikeudenkäynnin aikana EY 230 artiklan viidennessä kohdassa määrätyssä kahden kuukauden määräajassa.

45 Lopuksi on muistutettava, että sellaisen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, joka koskee kanteita, jotka on nostettu peräkkäisistä asetuksen N:o 2580/2001 nojalla toteutetuista varojen jäädyttämistä koskevista toimenpiteistä, kantajalla on

edelleen intressi vaatia kaikkien esillä olevalla kanteella riitautettujen tointen kumoamista, vaikka nämä toimet on kumottu ja korvattu toisilla toimilla tämän tuomion julistamispäivänä.

2. *Kumoamisvaatimukset*

46 Koska perustelut, joihin neuvosto vetosi riidanalaisen päätöksen, päätösten 2007/868, 2008/583 ja 2009/62 sekä asetuksen N:o 501/2009 perustelemiseksi, ovat kaikissa samat, myös kanneperusteet, joihin on vedottu näiden toimien kumoamisvaatimusten tueksi, ovat kaikissa samat. Täten kaikkien tässä tuomiossa jäljempänä tehtyjen riidanalaista päätöstä koskevien viittausten on siten tarkoitettu koskevan myös päätöksiä 2007/868, 2008/583 ja 2009/62 sekä asetusta N:o 501/2009.

47 Kantaja vetoaa tältä osin pääasiallisesti viiteen kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste, joka jakautuu neljään osaan, koskee yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan sekä asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan rikkomista. Toinen kanneperuste koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista. Kolmas kanneperuste koskee yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan ja asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan sekä olennaisen menettelymääräyksen rikkomista. Neljäs kanneperuste koskee omaisuudensuojaa koskevan perusoikeuden loukkaamista. Viimeiseksi viides kanneperuste koskee EY 253 artiklassa määrätyn perusteluvelvollisuuden rikkomista.

48 On aiheellista aloittaa tutkimalla ensimmäinen kanneperuste, jota seuraa kolmas kanneperuste.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan ja asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan rikkomista

49 Tämä kanneperuste jakautuu neljään osaan, jotka koskevat sitä, ettei kantaja ole rikotuiksi väitetyissä säännöksissä tarkoitettu henkilö, ryhmä tai yhteisö, ettei kantajaa koskevaa päätöstä ole tehnyt näissä säännöksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, ettei ole osoitettu, että kantajan tarkoituksena oli edistää terroritekojen toteuttamista, ja lopuksi, ettei kantajan voida enää katsoa edistävän tällaisten tekojen toteuttamista.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

50 Kantaja väittää, ettei se kuulu yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun määritelmän ”terroritekoihin sekaantuneet henkilöt, ryhmät ja yhteisöt” alaan. Yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 1 kohdasta seuraa näin ollen, ettei mainittua yhteistä kantaa eikä tästä syystä asetusta N:o 2580/2001, jolla yhteinen kanta pannaan täytäntöön, voida soveltaa kantajaan.

51 Koska kantaja ei ole luonnollinen henkilö, se ei täten kuulu yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan soveltamisalaan, sillä kantajan näkemyksen mukaan se koskee vain luonnollisia henkilöitä eikä oikeushenkilöitä. Kantaja vetoaa tässä tarkoituksessa yhtäältä niihin kahteen seikkaan, että tämän säännöksen toisessa luetelmakohdassa tehdään ero ryhmien, yhteisöjen ja

henkilöiden välillä ja että riidanalaisessa luettelossa mainitaan vain luonnollisia henkilöitä otsikon ”Henkilöt” alla, kun taas otsikon ”Ryhmät ja yhteisöt” alla on mainittu useita oikeushenkilöitä.

52 Kantaja ei toisaalta ilmiselvästikään kuulu mainitun yhteisen kannan 1 artiklan 2 kohdan toisen luetelmakohdan soveltamisalaan, koska perustelujen sanamuodon mukaan kantajaa moititaan ainoastaan sellaisten varojen keräämisestä tietyille Hamasiin kuuluville järjestöille, jotka nämä järjestöt puolestaan luovuttivat käytettäviksi terroriteekojen toteuttamista tai niiden toteuttamisen edistämistä varten.

53 Kantaja täsmentää vastauksessaan, että esillä oleva kanneperusteen osa koskee sitä, ettei neuvostolla ole toimivaltaa sisällyttää oikeushenkilöitä asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan ii alakohdan soveltamisalaan. Tehdessään näin neuvosto nimittäin ylitti yhteisen kannan 2001/931 soveltamisalan.

54 Neuvosto, jota Alankomaiden kuningaskunta ja komissio tukevat, kiistää kantajan väitteiden paikkansapitävyyden.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä yhteisessä kannassa ’terroritekoihin sekaantuneilla henkilöillä, ryhmillä ja yhteisöillä’ tarkoitetaan:

– henkilöitä, jotka toteuttavat tai yrittävät toteuttaa terroritekoja tai osallistuvat niiden toteuttamiseen tai edistävät niiden toteuttamista;

– tällaisten henkilöiden suoraan tai välillisesti omistamia tai määräysvallassa olevia ryhmiä ja yhteisöjä ja henkilöitä, ryhmiä ja yhteisöjä, jotka toimivat tällaisten henkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen puolesta tai niiden ohjauksessa, mukaan lukien varat, jotka ovat peräisin tai on saatu tällaisten henkilöiden ja heidän lähipiiriinsä kuuluvien henkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen suoraan tai välillisesti omistamasta tai niiden määräysvallassa olevasta omaisuudesta.”

56 Kantajan väitettä, jonka mukaan tämän säännöksen ensimmäisessä luetelmakohdassa olevalla ilmaisulla ”henkilöt” tarkoitetaan ainoastaan luonnollisia henkilöitä, ei voida hyväksyä.

57 Ilmaisulla ”henkilö” tarkoitetaan nimittäin sen tavanomaisessa oikeudellisessa merkityksessä, johon on viitattava, ellei lainsäätäjä ole nimenomaisesti ilmaissut toisin, henkilöä, jolla on oikeustoimikelpoisuus, ja siten sekä luonnollista henkilöä että oikeushenkilöä.

58 Yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetuilla ”henkilöillä” voidaan siten tarkoittaa sekä luonnollisia henkilöitä että

oikeushenkilöitä, kun taas yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetuilla ”ryhmillä ja yhteisöillä” voidaan tarkoittaa kaikkia muunlaisia yhteenliittymiä, joilla on kuitenkin tietynlainen enemmän tai vähemmän järjestäytynyt muoto, vaikkei niillä olisikaan oikeustoimikelpoisuutta.

59 Kuten neuvosto on perustellusti todennut, tämä tulkinta on vahvistettu yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 5 kohdassa, jonka mukaan ”neuvosto pyrkii varmistamaan, että liitteessä I lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, ryhmien tai yhteisöjen nimiin liitetään riittävän yksityiskohtaisia tietoja, jotka mahdollistavat määrättyjen henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen ja ryhmien tunnistamisen”.

60 Toisin kuin kantaja väittää, kantaja kuuluu oikeushenkilönä siten yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan ja siten myös asetuksen N:o 2580/2001 soveltamisalaan.

61 Se seikka, johon kantaja vetoaa ja jonka mukaan yhteisen kannan 2001/931 liitteessä olevassa luettelossa sekä myös riidanalaisessa luettelossa mainitaan ainoastaan luonnollisia henkilöitä otsikon ”Henkilöt” alla, kun taas useita oikeushenkilöitä, jollainen kantajakin on, mainitaan otsikon ”Ryhmät ja yhteisöt” alla, on vailla merkitystä tältä osin. Nämä luettelot, jotka on laadittu ainoastaan yhteisen kannan 2001/931 ja asetuksen N:o 2580/2001 täytäntöön panemiseksi luetteloissa luetelluissa yksittäistapauksissa, eivät nimittäin vaikuta mainittuihin toimiin sisältyvään ”henkilöiden, ryhmien ja yhteisöjen” määritelmään. Sama koskee myös mahdollisia sellaisia luokitteluvirheitä ”henkilöiden” ja ”ryhmien ja yhteisöjen” välillä, joita näissä toimissa saattaa olla.

62 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

63 Kantaja väittää, että toisin kuin perusteluissa on todettu, kantajaa koskevaa päätöstä ei tehnyt yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Kantaja ei siten kuulu asetuksen N:o 2580/2001 soveltamisalaan.

64 Sanctieregeling ja välitoimista annettu tuomio eivät nimittäin kuulu mihinkään niistä tässä säännöksessä tarkoitetusta neljästä erityyppisestä päätöksestä, jotka ovat terroritekoa koskevan tutkinnan tai syytteeseenpanon aloittaminen, terroriteon yritystä koskevan tutkinnan tai syytteeseenpanon aloittaminen, terroritekoon osallistumista tai sen edistämistä koskevan tutkinnan tai syytteeseenpanon aloittaminen tai edellä mainituista teoista tuomitseminen. Antamassaan tuomiossa välitoimista päättävä tuomari ainoastaan hylkäsi väliaikaisesti kantajan vaatimukset mutta ei tehnyt mainitussa säännöksessä tarkoitettua kantajaa koskevaa päätöstä.

65 Kantaja väittää toissijaisesti, että Sanctieregelingin antaneita ministereitä, välitoimista päättävää tuomaria ja Haagin piirioikeuden siviilioikeudellisten asioiden jaoston johtajaa ei voida pitää yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina.

66 Näillä viranomaisilla ei nimittäin ole ensinnäkään toimivaltaa aloittaa tutkintaa tai syytteeseenpanoa terroritekojen johdosta, koska nämä toimenpiteet kuuluvat Alankomaissa officier van justitien (virallinen syyttäjä) yksinomaiseen toimivaltaan.

67 Näillä viranomaisilla ei toiseksi ole toimivaltaa tuomita terroritekojen johdosta, koska tuomitsemisesta päättäminen kuuluu strafrechterin (rikosasioita käsittelevä tuomari) yksinomaiseen toimivaltaan.

68 Kantaja väittää lisäksi, että toisin kuin perusteluissa on todettu, välitoimista päättävä tuomari ei ole millään tavoin ”vahvistanut” Sanctieregelingiä. Tämä tuomari ainoastaan hylkäsi välitoimimenettelyssä kantajan vaatimuksen siitä, että Alankomaiden hallitusta kielletään jäädyttämästä kantajan varoja. Ministerin päätös on kuitenkin luonteensa vuoksi lainvoimainen, eikä sitä voida koskaan ”vahvistaa” oikeusviranomaisen antamalla toimella.

69 Kantaja toteaa vastauksessaan vielä, että jos neuvoston väittämän mukaisesti välitoimista päättävä tuomari on todella toimivaltainen ”oikeusviranomainen”, ministerit eivät voi olla ”vastaavia” viranomaisia asiassa, koska tällaiset viranomaiset ovat toisensa poissulkevia yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan sanamuodon mukaisesti. Neuvoston väite on näin ollen ristiriitainen ja epäselvä.

70 Kantaja lisää vastauksena Alankomaiden väliintulokirjelmään esittämissään huomautuksissa, että Alankomaiden oikeuden mukaisen välitoimimenettelyn luonne ja se, ettei se ole luonteeltaan rikosoikeudellinen, eivät ole merkityksellisiä esillä olevan kanneperusteen tutkimiseksi. Tämän väliintulijan huomautukset, jotka koskevat

mahdollisuutta valittaa välitoimista annetusta tuomiosta sekä sitä, ettei pääasiassa ole nostettu kannetta, eivät myöskään ole merkityksellisiä.

71 Siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin pyytää saada todisteita Alankomaiden oikeuden mukaisen välitoimimenettelyn luonteesta, sisällöstä sekä menettelyllisistä seikoista, kantaja tarjoutuu toissijaisesti toimittamaan nämä todisteet turvautumalla asiantuntijoiden kuulemiseen ja/tai oikeudellisten käsikirjojen toimittamiseen.

72 Kantaja väittää lisäksi, että toisin kuin Alankomaiden hallitus väittää, yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu luettelo päätöksistä on tyhjentävä. Tämän säännöksen sanamuoto ja erityisesti säännöksen saksankielinen toisinto sekä logiikka vahvistavat tämän tulkinnan. Kyseisessä säännöksessä oleva ilmaisu ”päätös”, jonka sisältöä ei ole määritelty eikä rajattu, saa merkityksensä nimittäin vain sitä seuraavan luettelon ansiosta. Kyseinen luettelo on joka tapauksessa merkityksellinen ja se osoittaa sen, että kyse on oltava tietyntyyppisistä päätöksistä, jotka vastaavat tai muistuttavat läheisesti esitutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamista tai jopa tuomitsemista. Nyt esillä olevassa asiassa välitoimista annettu tuomio ei selvästikään vastaa näitä edellytyksiä.

73 Neuvosto, jota Alankomaiden kuningaskunta ja komissio tukevat, kiistää kantajan väitteiden paikkansapitävyyden.

74 Neuvosto korostaa erityisesti, että riidanalainen päätös perustuu ainoastaan välitoimista annettuun tuomioon, jossa neuvoston mukaan on kyse yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetusta toimivaltaisen viranomaisen, joka tässä tapauksessa on oikeusviranomainen, tekemästä kantajaa koskevasta päätöksestä.

Tämä käy selvästi ilmi perusteluista, mutta neuvosto lisää kuitenkin, että se olisi voinut pitää Sanctieregelingiä tässä samassa säännöksessä tarkoitettuna toimivaltaisen viranomaisen päätöksenä.

75 Alankomaiden kuningaskunta väittää myös, että välitoimista annettua tuomiota on pidettävä toimivaltaisen kansallisen viranomaisen tekemänä päätöksenä, jonka perusteella neuvoston päätös kirjata kantaja riidanalaiseen luetteloon on tehty.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

76 Asiassa T-228/02, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran vastaan neuvosto, 12.12.2006 annetussa tuomiossa (Kok., s. II-4665; jäljempänä asia OMPI), asiassa PMOI I annetussa tuomiossa, asiassa T-284/08, People's Mojahedin Organization of Iran vastaan neuvosto, 4.12.2008 annetussa tuomiossa (Kok., s. II-3487; jäljempänä asia PMOI II) ja asiassa T-341/07, Sison vastaan neuvosto, 30.9.2009 annetussa tuomiossa (Kok., s. II-3625; jäljempänä asia Sison II) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on täsmentänyt ja tämän jälkeen vahvistanut a) yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan ja asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanoa koskevat edellytykset, b) neuvostolle tässä yhteydessä kuuluvan todistustaakan ja c) tuomioistuinvalvonnan ulottuvuuden tällä alalla.

77 Kuten asiassa OMPI annetun tuomion 115 ja 116 kohdassa, asiassa PMOI I annetun tuomion 130 kohdassa, asiassa PMOI II annetun tuomion 50 kohdassa ja asiassa Sison II annetun tuomion 92 kohdassa on todettu, sellaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joiden perusteella ratkaistaan, sovelletaanko varojen jäädyttämistä koskevaa toimenpidettä henkilöön, ryhmään tai yhteisöön, määritetään asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdassa. Tämän säännöksen mukaan neuvosto laatii yksimielisesti luettelon niistä henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä, joihin tätä

asetusta sovelletaan, sekä tarkastelee ja muuttaa sitä yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4–6 kohdan määräysten mukaisesti. Kyseinen luettelo on näin ollen laadittava yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan määräysten mukaisesti tarkkojen tietojen tai sellaisten asiaan liittyvien seikkojen perusteella, jotka osoittavat, että toimivaltainen viranomainen on tehnyt kyseisiä henkilöitä, ryhmiä tai yhteisöjä koskevan päätöksen, riippumatta siitä, koskeeko päätös terroritekoa, sen yritystä, siihen osallistumista tai sen edistämistä koskevan esitutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamista luotettavien ja uskottavien todisteiden tai näytön perusteella tai tällaisista teoista tuomitsemista. ”Toimivaltaisella viranomaisella” tarkoitetaan oikeusviranomaista tai, jos oikeusviranomaisilla ei ole toimivaltaa tällä alalla, vastaavaa asiassa toimivaltaista viranomaista. Lisäksi yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan määräysten mukaan luettelossa olevien henkilöiden ja yhteisöjen nimet tarkistetaan säännöllisin väliajoin, vähintään kuitenkin kerran puolessa vuodessa, sen varmistamiseksi, että niiden säilyttäminen luettelossa on perusteltua.

78 Asiassa OMPI annetun tuomion 117 kohdassa, asiassa PMOI I annetun tuomion 131 kohdassa, asiassa PMOI II annetun tuomion 51 kohdassa ja asiassa Sison II annetun tuomion 93 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätellyt kyseisten määräysten perusteella, että menettely, joka voi johtaa asiaa koskevaan lainsäädäntöön perustuvaan varojen jäädyttämiseen, tapahtuu kahdella tasolla, eli kansallisella ja yhteisön tasolla. Toimivaltaisen kansallisen viranomaisen, tavallisesti oikeusviranomaisen, on ensiksi tehtävä asianomaisen osalta päätös, joka vastaa yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan mukaista määritelmää. Jos kyse on esitutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamisesta, sen on tapahduttava luotettavien ja uskottavien todisteiden tai näytön perusteella. Toisessa vaiheessa neuvoston on yksimielisesti päätettävä asianomaisen sisällyttämisestä riidanalaiseen luetteloon sellaisten tarkkojen tietojen tai asiaan liittyvien seikkojen perusteella, jotka osoittavat, että edellä tarkoitettu päätös on tehty. Neuvoston on tämän jälkeen tarkistettava säännöllisin väliajoin ja vähintään kerran puolessa vuodessa, että asianomaisen säilyttäminen luettelossa on yhä perusteltua. Tältä osin on ilmeistä, että sen tarkistaminen, että on olemassa edellä mainittua määritelmää vastaava kansallisen viranomaisen päätös, on olennainen ennakkoedellytys sille, että neuvosto voi tehdä varojen jäädyttämistä koskevan alkuperäisen päätöksen, kun taas sen tarkistaminen, mitä seurauksia kyseisestä

päätöksestä on kansallisella tasolla, on välttämätöntä silloin, kun on kyse varojen jäädyttämistä koskevan myöhemmän päätöksen tekemisestä.

79 Lisäksi asiassa OMPI annetun tuomion 123 kohdassa, asiassa PMOI I annetun tuomion 132 kohdassa, asiassa PMOI II annetun tuomion 52 kohdassa ja asiassa Sison II annetun tuomion 94 kohdassa on palautettu mieliin, että jäsenvaltioiden ja yhteisön toimielinten välisiä suhteita säännellään EY 10 artiklan nojalla lojaalia yhteistyötä koskevilla vastavuoroisilla velvoitteilla (ks. asia C-339/00, Irlanti v. komissio, tuomio 16.10.2003, Kok., s. I-11757, 71 ja 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tätä periaatetta on sovellettava yleisesti, ja se velvoittaa myös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastolla, sellaisena kuin tämä sopimus oli voimassa ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa, säännellyn rikosasioissa tehtävän poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön (jota kutsutaan yleisesti nimellä ”Oikeus- ja sisäasiat” (YOS)) osalta, joka lisäksi perustuu täysin jäsenvaltioiden ja toimielinten väliseen yhteistyöhön (asia C-105/03, Pupino, tuomio 16.6.2005, Kok., s. I-5285, 42 kohta).

80 Asiassa OMPI annetun tuomion 124 kohdassa, asiassa PMOI I annetun tuomion 133 kohdassa, asiassa PMOI II annetun tuomion 53 kohdassa ja asiassa Sison II annetun tuomion 95 kohdassa on todettu, että kun kyse on yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan ja asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan eli sellaisten määräysten ja säännösten soveltamisesta, joilla terrorismin torjunnan osalta luodaan erityinen yhteistyömuoto neuvoston ja jäsenvaltioiden välillä, tämä periaate merkitsee neuvostolle velvollisuutta nojautua niin pitkälle kuin mahdollista toimivaltaisen kansallisen viranomaisen arviointiin – ainakin jos kyse on oikeusviranomaisesta – niiltä osin kuin on kyse sellaisten ”luotettavien ja uskottavien todisteiden tai näytön” olemassaolosta, joiden perusteella kansallisen viranomaisen päätös tehdään.

81 Kuten asiassa PMOI I annetun tuomion 134 kohdassa, asiassa PMOI II annetun tuomion 54 kohdassa ja asiassa Sison II annetun tuomion 96 kohdassa todetaan, edellä esitetystä seuraa, että vaikka todistustaakka siitä, että jonkin henkilön, ryhmän tai yhteisön varojen jäädyttäminen on merkityksellisen säännöstön nojalla laillisesti perusteltua tai säilyy perusteltuna, kuuluu neuvostolle, tämän todistelun kohde on suhteellisen rajallinen siltä osin kuin on kyse varojen jäädyttämistä koskevasta yhteisön

menettelystä. Kun kyse on varojen jäädyttämistä koskevasta alkuperäisestä päätöksestä, todistustaakka koskee lähtökohtaisesti sellaisia tarkkoja tietoja tai asiaan liittyviä seikkoja, jotka osoittavat, että toimivaltainen viranomainen on tehnyt kyseisen asianomaisen osalta yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa annettua määritelmää vastaavan päätöksen. Kun kyse on varojen jäädyttämistä koskevasta myöhemmästä päätöksestä asian tarkistamisen jälkeen, todistustaakka koskee pääasiallisesti sitä, onko varojen jäädyttäminen edelleen perusteltua kaikkien asian kannalta merkityksellisten seikkojen ja erityisesti toimivaltaisen kansallisen viranomaisen kyseisen päätöksen osalta toteuttamien toimien perusteella.

82 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on itse harjoittamansa valvonnan osalta todennut asiassa OMPI annetun tuomion 159 kohdassa, asiassa PMOI I annetun tuomion 137 kohdassa, asiassa PMOI II annetun tuomion 55 kohdassa ja asiassa Sison II annetun tuomion 97 kohdassa, että neuvostolla on laaja harkintavalta sellaisten seikkojen osalta, jotka se voi ottaa huomioon, kun se toteuttaa taloudellisia ja rahoituksellisia seuraamuksia merkitseviä toimenpiteitä EY 60, EY 301 ja EY 308 artiklan nojalla yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta hyväksytyn yhteisen kannan mukaisesti. Tämä harkintavalta koskee erityisesti sellaisten tarkoituksenmukaisuuteen liittyvien näkökohtien arviointia, joihin tällaiset päätökset perustuvat.

83 On kuitenkin todettava, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin katsookin, että neuvostolla on harkintavaltaa asiassa, tämä ei kuitenkaan tarkoita, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pidättäydyttävä valvomasta kyseisen toimielimen merkityksellisistä tosiseikoista tekemää tulkintaa (asia PMOI I, tuomion 138 kohta, asia PMOI II, tuomion 55 kohta ja asia Sison II, tuomion 98 kohta). Unionin tuomioistuinten on paitsi tutkittava esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, sisältävätkö nämä todisteet kaikki relevantit tiedot, jotka on otettava huomioon tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea päätelmiä, jotka niistä on tehty. Tässä valvonnassa Euroopan unionin tuomioistuinten tehtävänä ei kuitenkaan ole korvata omalla tarkoituksenmukaisuutta koskevalla

arvioinnillaan neuvoston arviointia (ks. vastaavasti asia C-525/04 P, Espanja v. Lenzing, tuomio 22.11.2007, Kok., s. I-9947, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

84 Käsiteltävänä olevassa asiassa on kyseisen oikeuskäytännön mukaisesti ensiksi tarkistettava, onko kyseinen päätös tehty sellaisten tarkkojen tietojen tai asiakirja-aineiston perusteella, jotka osoittavat, että kantajan osalta on tehty yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan määritelmää vastaava päätös (ks. vastaavasti asia Sison II, tuomion 99 kohta).

85 Tältä osin on todettava, että muun muassa kantajalle lähetettyihin, 23.4. ja 29.6.2007 päivättyihin neuvoston kirjeisiin liitettyjen perustelujen 3 kohdassa viitataan kahteen päätökseen – eli Sanctieregelingiin ja välitoimista annettuun tuomioon –, joiden osalta voitaisiin lähtökohtaisesti väittää, että ne ovat yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten tekemiä.

86 Vastineen 24 kohdassa neuvosto tosin totesi, että se perusti riidanalaisen päätöksen ainoastaan välitoimista annettuun tuomioon, vaikka se väitti kyseisen vastineen 22 kohdassa, että se olisi voinut perustaa päätöksen myös Sanctieregelingiin. Tämä toteamus, jota Alankomaiden hallitus tukee, näyttää lisäksi olevan vahvistettu, kuten myös neuvosto on todennut, sillä seikalla, että kantajalle ilmoitetuissa perusteluissa viitataan niiden 4 kohdassa mainituissa päätelmissä ainoastaan yksikössä ”[kantajan osalta] tehtyyn yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun toimivaltaisen viranomaisen päätökseen”.

87 Esillä olevassa asiassa ei siten ole mahdollista, toisin kuin asiassa Sison II annetussa tuomiossa kyseessä olleiden oikeudellisten päätösten ja Sanctieregelingin osalta, ottaa huomioon pelkästään välitoimista annettua tuomiota siten, ettei Sanctieregelingiä

oteta huomioon, koska juuri viimeksi mainittu säädös on perusteena sille, että asia saatettiin välitoimista päättävä tuomarin käsiteltäväksi, ja koska pyyntö tämän säädöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi oli itse asiassa tämän tuomarin käsiteltäväksi saatetun oikeusriidan kohde (ks. myös asia Al-Aqsa, tuomion 18 kohta). Juuri näin on ymmärrettävä perusteluissa oleva nimenomainen ja yksityiskohtainen viittaus Sanctieregelingiin.

88 Ensinnäkin Sanctieregeling on selvästi hallintoviranomaisen eikä oikeusviranomaisen päätös. Tämä seikka ei kuitenkaan ole sellaisenaan ratkaiseva. Kuten neuvosto perustellusti toteaa, yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan sanamuodossa säädetään nimenomaisesti, että myös muuta kuin oikeusviranomaista voidaan pitää tässä säännöksessä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

89 Tämä tulkinta on lisäksi vahvistettu vakiintuneessa oikeuskäytännössä. Erityisesti asiassa PMOI I annetussa tuomiossa (ks. tuomion 6 kohta) neuvosto tukeutui Secretary of State for the Home Departmentin (Yhdistyneen kuningaskunnan sisäministeri) määräykseen, jossa kantajan todettiin kyseisessä asiassa olevan terrorismiin sekaantunut järjestö vuoden 2000 terrorismista annetun lain (Terrorism Act 2000) nojalla. Asiassa PMOI I annetun tuomion 144 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kyseinen määräys näytti asian kannalta merkityksellisen kansallisen lainsäädännön valossa olevan kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös, joka vastaa yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan määritelmää.

90 Nyt esillä olevassa asiassa on kiistatonta (ks. myös asia Al-Aqsa, tuomion 16 kohta), että Alankomaiden ulkoasiainministeri antoi 3.4.2003 Sanctieregelingin valtiovarainministerin suostumuksella sen vuoden 1977 seuraamuksista annetun lain (Sanctiewet 1977) mukaisesti, sellaisena kuin laki on 16.5.2002 muutettuna, jolla näille viranomaisille annetaan toimivalta jäädyttää henkilöiden ja yhteisöjen varat 28.9.2001

hyväksytyn Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman nro 1373 (2001) täytäntöön panemiseksi; siihen puolestaan sisältyy laaja-alaisia strategioita terrorismin torjumiseksi ja erityisesti terrorismin rahoituksen estämiseksi. Tämä päätös on siten hyvin samankaltainen sekä sisällöltään että muodoltaan kuin asiassa PMOI I annetussa tuomiossa kyseessä ollut päätös.

91 Ei ole kuitenkaan väitetty, että Sanctieregelingin kaltainen päätös kuuluu oikeusviranomaisten toimivaltaan lukuun ottamatta tämän päätöksen laillisuutta koskevaa tuomioistuinvalvontaa.

92 Koska kyse on toiseksi välitoimista annetusta tuomiosta, tämä on joka tapauksessa oikeusviranomaisen tekemä päätös, joka on tehty sellaisen menettelyn päätteeksi, jossa oli nimenomaan kyse Sanctieregelingin, jonka täytäntöönpanon lykkäystä kantaja vaati Alankomaiden oikeuden mukaisesti, näennäisestä laillisuudesta.

93 Kantajan väite, jonka mukaan välitoimista päättävä tuomari ainoastaan hylkäsi kantajan Sanctieregelingin täytäntöönpanon lykkäämistä koskevan hakemuksen tekemättä siitä yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua ”päätöstä”, on hylättävä, koska se perustuu välitoimista annetun tuomion liian muodolliseen tulkintaan.

94 Sama koskee kantajan väitettä, jonka mukaan välitoimista päättävä tuomari ei ollut varsinaisesti ”vahvistanut” Sanctieregelingiä.

95 On totta, ettei Sanctieregelingissä eikä myöskään välitoimista annetussa tuomiossa ole varsinaisesti kyse ”terroritekoa koskevan esitutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamisesta” eikä siinä myöskään ”tuomita” kantajaa ilmaisun rikosoikeudellisessa sanamuodon mukaisessa merkityksessä.

96 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että välitoimista annettua tuomiota voidaan sen sisällön, soveltamisalan ja asiayhteyden osalta sekä arvioituna yhdessä Sanctieregelingin kanssa pitää yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa sekä asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisen viranomaisen ”päätöksenä”.

97 Tältä osin on aiheellista muistuttaa, että yhteisön oikeuden säännöksen ulottuvuuden määrittelemiseksi on otettava huomioon samanaikaisesti sen sanamuoto, asiayhteys ja tarkoitus (ks. asia C-280/04, Jyske Finans, tuomio 8.12.2005, Kok., s. I-10683, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

98 On todettava, että esillä olevassa asiassa kyseessä olevissa säännöksissä ei edellytetä, että kansallinen ”päätös” tehdään rikosasiassa ilmaisun suppeassa merkityksessä, vaikka useimmiten näin onkin. Tämä on vahvistettu yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa, josta ilmenee, että tällaiset päätökset voivat kuulua johonkin toiseen kuin rikosoikeuden alaan ilmaisun suppeassa merkityksessä, koska kyseisessä kohdassa säädetään nimenomaisesti mahdollisuudesta, että ”oikeusviranomaisilla ei ole toimivaltaa [kyseisellä] alalla”. Yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään lisäksi, että luetteloon voidaan lisätä ne henkilöt, ryhmät tai yhteisöt, joilla Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto on todennut olevan yhteyksiä terrorismiin ja joille turvallisuusneuvosto on määrännyt seuraamuksia. Turvallisuusneuvoston määräämät seuraamukset eivät kuitenkaan välttämättä ole luonteeltaan rikosoikeudellisia (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-402/05 P ja C-415/05 P, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, tuomio 3.9.2008, Kok., s. I-6351, 358 kohta ja asia T-47/03,

Sison v. neuvosto, tuomio 11.7.2007, 101 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, jäljempänä asia Sison I, tuomio).

99 Kantajan väite, jonka mukaan yhtäältä esitutkinta ja syytteeseenpano ja toisaalta rikosoikeudellinen tuomitseminen kuuluvat yksinomaan officier van justitien ja strafrechterin toimivaltaan, on näin ollen hylättävä merkityksettömänä.

100 Kun otetaan huomioon esillä olevassa asiassa kyseessä olevien säännösten tavoitteet turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 (2001) täytäntöönpanossa, kyseisen kansallisen menettelyn tavoitteena on kuitenkin oltava terrorismin torjuminen laajassa merkityksessä.

101 Asiassa Sison II annetussa tuomiossa (111 kohta) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kun otetaan huomioon kyseessä olevien määräyksen ja säännöksen sanamuoto, asiayhteys ja tarkoitus (ks. erityisesti yhteisen kannan 2001/931 ensimmäinen perustelukappale) ja kansallisten viranomaisten merkittävä osa asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdassa säädetyssä varojen jäädyttämistä koskevassa menettelyssä, ”esitutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamista” koskevan päätöksen on, jotta neuvosto voisi siihen pätevästi vedota, sisällyttävä sellaiseen kansalliseen menettelyyn, jonka tarkoituksena on suoraan ja pääasiallisesti ennaltaehkäisevän tai rangaistuksenomaisen toimenpiteen kohdistaminen asianomaiseen terrorismin torjumisen nimissä ja sillä perusteella, että asianomainen on osallistunut terrorismiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi, että tätä vaatimusta ei täytä kansallisen oikeusviranomaisen päätös, jossa lausutaan ainoastaan liitännäisesti ja epäsuorasti asianomaisen osallisuudesta tällaiseen toimintaan, sellaisen oikeusriidan yhteydessä, joka koskee esimerkiksi siviilioikeudellisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

102 Toisin kuin asiassa Sison II annetussa tuomiossa kyseessä olleet oikeusviranomaisten päätökset, välitoimista annettu tuomio, johon neuvosto on tässä asiassa vedonnut, liittyy kuitenkin riittävän suorasti kansalliseen menettelyyn, jonka tarkoituksena on pääasiallisesti asettaa taloudellinen seuraamus asianomaiselle eli jäädyttää asianomaisen varat Sanctieregelingin nojalla sen perusteella, että asianomainen on sekaantunut terrorismiin (ks. edellä 90 kohta).

103 Kantaja toteaa tältä osin perustellusti, ettei Alankomaiden oikeuden mukaisen välitoimimenettelyn luonteella eikä sillä, ettei tämä menettely ole luonteeltaan rikosoikeudellinen, ole merkitystä tämän arvioinnin kannalta. Näin ollen ei ole tarpeen lausua siitä, että kantaja tarjoutui esittämään todisteita näiden kysymysten osalta (ks. edellä 27 ja 71 kohta).

104 Välitoimista annettu tuomio, tarkasteltuna yhdessä Sanctieregelingin kanssa, näyttää siten asian kannalta merkityksellisen kansallisen lainsäädännön valossa olevan kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös, joka vastaa yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan määritelmää.

105 Tällaisen päätöksen voitiin siten katsoa täyttäneen päätöksentekohetkellä yhdessä Sanctieregelingin kanssa yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan edellytykset, ja päätöksellä voidaan siten lähtökohtaisesti perustella sellaisenaan asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan nojalla toteutettu kantajan varojen jäädyttämistä koskeva toimenpide.

106 Kysymykseen siitä, voiko tämä päätös vieläkin olla pätevä perusta riidanalaiselle päätökselle sen antamisajankohtana, kun otetaan huomioon kaikki asian kannalta merkitykselliset seikat ja erityisesti kansallisen oikeuden nojalla kyseisen päätöksen osalta toteutetut toimet, on todettava, että se kuuluu kolmannen kanneperusteen yhteyteen, jota tarkastellaan jäljempänä tässä tuomiossa.

107 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

108 Kantaja väittää, ettei perusteluista, välitoimista annetusta tuomiosta, Sanctieregelingistä tai myöskään AIVD:n muistiosta ilmene vähäisintäkään terrorismin tukemista osoittavaa kantajan tarkoitusta, tuottamusta tai tietämystä. Näiden seikkojen näyttäminen toteen, mikä kantajan mukaan on neuvoston tehtävä, on kuitenkin ratkaisevaa yhteisen kannan 2001/931 ja asetuksen N:o 2580/2001 soveltamiseksi ja erityisesti asetuksen 2 artiklan 3 kohdan ii alakohdan soveltamiseksi, sillä tämä alakohta koskee henkilöitä, jotka ”edistävät” terroritekojen toteuttamista.

109 Välitoimista päättävä tuomari ainoastaan totesi, että kantajan keräämät varat oli käytetty Hamasiin liittyvien järjestöjen hyväksi ja että nämä järjestöt olivat puolestaan luovuttaneet nämä varat tämän liikkeen käytettäviksi terroritekojen toteuttamista tai niiden edistämistä varten (ks. mm. välitoimista annetun tuomion 3.2 kohta). Perusteluissa tehtyä toteamusta, jonka mukaan välitoimista päättävä tuomari totesi, että kantajaa oli pidettävä järjestönä, joka tukee Hamasia sekä auttaa sitä toteuttamaan tai edistämään terroritekoja, on virheellinen. Sitä vastoin välitoimista päättävän tuomarin käyttämistä ilmaisuista ilmenee, ettei tämä tuomari todennut lainkaan sitä, että kantaja tiesi tai sen olisi pitänyt tietää, että varoja, jotka se luovutti muiden järjestöjen käytettäviksi, käytettäisiin terrorismiin. Kantaja kiistää tienneensä tästä.

110 Kantaja lisää vastineessaan, että osoituksena sen vilpittömästä mielestä on myös se, että se salli välitoimista päättävän tuomarin tarkastella AIVD:n luottamuksellisia asiakirjoja.

111 AIVD:n muistioon sisältyvistä arvioinneista kantaja täsmentää vastauksena Alankomaiden väliintulokirjelmään, että se, että välitoimista päättävä tuomari viittasi kahdessa ratkaisussaan merkittävässä määrin tähän muistioon, ei millään tavoin tarkoita sitä, että se hyväksyi sen kokonaisuudessaan. Tämä koskee erityisesti aktiivista roolia, joka kantajalla ja sen johtajilla väitetään olleen Hamasin hyväksi kerättävien varojen keräämisessä.

112 Alankomaiden kuningaskunnan väitteestä, jonka mukaan ilmaisu ”tietoinen” ei tarkoita ainoastaan ”tietämistä” vaan myös sitä, että ”voidaan olettaa tietävän”, kantaja toteaa, etteivät lainsäätäjän käyttämät ilmaisut yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 3 kohdan k alakohdassa tue tätä väitettä, koska lainsäätäjä olisi voinut vaivatta käyttää toista muotoilua, jos se olisi näin tarkoittanut.

113 Itse välitoimista annetusta tuomiosta ei kuitenkaan ilmene, että kantajan ”olisi pitänyt tietää”, että sen maksamat varat käytettiin terroritoimintaan.

114 Kantaja lisää tältä osin, että toisin kuin Alankomaiden kuningaskunta väittää, välitoimista annetusta tuomiosta (etenkin sen 3.4 kohdasta) ei millään tavoin ilmene, että välitoimista päättävä tuomari oli vakuuttunut siitä, että kantaja tiesi tai sen voitiin olettaa tietävän, että sen keräämät varat käytettiin viime kädessä terroritoimintaan.

115 Kantaja toteaa, että neuvosto teki ilmeisen arviointivirheen, kun se oletti, että kantaja tiesi, että tietyt järjestöt, joille varoja luovutettiin, liittyivät Hamasiin ja että nämä järjestöt puolestaan käyttivät näitä varoja terroritekojen toteuttamiseen.

116 Kantaja korostaa, että Hamas-järjestö sisällytettiin sellaisenaan (yhteisen kannan 2001/931/YUTP ajantasaistamisesta ja yhteisen kannan 2003/482/YUTP kumoamisesta 12.9.2003 annetun neuvoston yhteisen kannan 2003/651/YUTP (EUVL L 229, s. 42) nojalla) riidanalaiseen luetteloon joka tapauksessa vasta 12.9.2003 eli välitoimista annetun tuomion ja jopa kantajan varojen jäädyttämisestä annetun alkuperäisen yhteisön toimen jälkeen. Ennen tätä päivämäärää ainoastaan Hamasin terroristisiipi, joka neuvoston asiaankuuluvissa toimissa on yksilöity nimellä ”Hamas-Izz al-Din al-Qassem” (ks. mm. yhteisen kannan 2001/931/YUTP ajantasaistamisesta ja yhteisen kannan 2003/402/YUTP kumoamisesta 27.6.2003 annettu neuvoston yhteinen kanta 2003/482/YUTP (EUVL L 160, s. 100)), oli kirjattu tähän luetteloon. Kantaja päättelee tästä, että 12.9.2003 saakka tavallisella Euroopan kansalaisella, ja täten myös kantajalla, oli oikeus katsoa, että Hamasin humanitaariselle siivelle luovutettuja varoja ei käytetty terroritoimintaan.

117 Neuvosto, jota Alankomaiden kuningaskunta ja komissio tukevat, väittää, että sovellettavien merkityksellisten säännösten mukaan esillä olevassa asiassa on esitetty näyttöä siitä, että kantaja oli tietoinen siitä, että osallistumalla Hamasin toimintaan se myötävaikutti tämän järjestön rikolliseen toimintaan.

118 Alankomaiden kuningaskunta lisää, että näissä samoissa säännöksissä tarkoitetulla ilmaisulla ”tietoinen” ei tarkoiteta ainoastaan ”tietämistä” vaan myös sitä, että ”on tiedettävä” tai että ”voidaan olettaa tietävän”.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

119 Kuten neuvosto on perustellusti todennut, asetuksessa N:o 2580/2001 ei nimenomaisesti edellytetä tämän toimielimen osoittavan, että asianomaisen ”tarkoituksena” oli terroriteon toteuttaminen tai siihen osallistuminen tai sen edistäminen. Yhteisessä kannassa 2001/931 edellytetään kuitenkin näyttöä tästä tarkoituksellisuudesta, ja yhteisen kannan 1 artiklan 3 kohdan k alakohdassa, johon perusteluissa on vedottu kantajaa vastaan, säädetään, että osallistumisella terroristiryhmän toimintaan on tarkoitettava ”[tietoisuutta] siitä, että osallistuminen edistää ryhmän rikollista toimintaa”. Tällaista näyttöä edellytetään siten myös asetuksen N:o 2580/2001 1 artiklan 4 kohdassa, kun otetaan huomioon tämän säännöksen sanamuoto.

120 On siten tutkittava, onko tällaista näyttöä esitetty asianmukaisesti esillä olevassa asiassa.

121 Nyt esillä olevassa asiassa Sanctieregelingin perusteluista käy ilmi, että kyseinen säädös annettiin sillä perusteella, että oli olemassa näyttöä siitä, että kantaja oli siirtänyt varoja järjestöille, jotka tukevat terrorismia Lähi-idässä (ks. myös asia Al-Aqsa, tuomion 17 kohta), sillä aikaa, kun odotettiin kantajaa koskevan yhteisön päätöksen tekemistä asetuksen N:o 2580/2001 nojalla.

122 Kantaja nosti Alankomaiden kuningaskuntaa vastaan kanteen välitoimista päättävässä tuomioistuimessa saadakseen muun muassa täytäntöönpanon lykkäyksen Sanctieregelingissä säädetyille toimenpiteille.

123 Välitoimista tehdyssä välipäätöksessä välitoimista päättävä tuomari totesi ja lausui muun muassa seuraavaa:

”1. Tosiseikat

Asiakirja-aineiston sekä 6.5.2003 pidetyn suullisen käsittelyn perusteella [välitoimista päättävä tuomari] perustaa ratkaisunsa seuraaviin tosiseikkoihin.

– –

1.9. Ulkoasiainministeri antoi 3.4.2003 [Sanctieregelingin] – –.

1.10. [Sanctieregelingin] perusteluissa mainitaan, että on olemassa näyttöä siitä, että [kantaja] on siirtänyt varoja järjestöille, jotka tukevat terrorismia Lähi-idässä.

1.11. [AIVD:n] johtaja ilmoitti 9.4.2003 päivätyllä kirjeellä seuraavista seikoista ulkoministeriön poliittisten asioiden pääjohtajalle:

’– – Aikaisemman tietojenvaihdon vahvistamiseksi ilmoitamme ohessa seuraavaa. AIVD on saanut tietää lakisääteisten tehtäviensä täytäntöönpanon yhteydessä seuraavista tosiseikoista luotettavista mutta arkaluonteisista lähteistä.

Järjestö nimeltään Al-Aqsa, joka on sijoittautunut Alankomaihin, joka on perustettu 24.8.[1993] ja jonka kotipaikka sijaitsee Heerlenissä, on kerännyt Alankomaissa varoja Hamasiin Lähi-idässä yhdistettävien järjestöjen hyväksi. Useat näistä järjestöstä luovuttavat varoja terroritoiminnan toteuttamista tai edistämistä varten.

AIVD on tullut johtopäätökseen, ettei Hamasin yhteiskunnallisen toiminnan ja terroritoiminnan välillä voida enää tehdä eroa. Hamasia, johon mainitut varoja keräävät järjestöt yhdistetään, on pidettävä yhtenä järjestönä, joka edistää sekä humanitaarista toimintaa että terroritoimintaa niin, että nämä toiminnat täydentävät toisiaan.

Al-Aqsa -järjestö on yhteydessä tai on säilyttänyt yhteyden järjestöihin, jotka keräävät varoja Hamasin hyväksi. Al-Aqsa -järjestö on yhteydessä tai on säilyttänyt yhteyden Saksassa sijaitsevaan Al-Aqsaan (kielletty vuoden 2002 puolivälissä), Tanskassa sijaitsevaan Al-Aqsaan (varat jäädytetty vuoden 2002 lopussa), Belgiassa sijaitsevaan Al-Aqsaan sekä järjestöihin, jotka keräävät varoja Hamasin hyväksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Italiassa, Sveitsissä, Ruotsissa ja Ranskassa.

On olemassa Union of the Good -niminen (arabiaksi Ittilaf Al-Khair) kansainvälinen varojenkeruuyhdistys järjestöille, jotka keräävät varoja Hamasin hyväksi, Alankomaissa sijaitseva Al-Aqsa mukaan lukien. Union of the Goodin johtaja, joka oleskelee Qatarissa, on aikaisemmin hyväksynyt itsemurhaiskut uskonnollisin perustein. Siihen saakka kunnes (Al-Aqsa) kiellettiin Saksassa, Saksassa sijaitsevan Al-Aqsan puheenjohtaja toimi myös Alankomaissa sijaitsevan Al-Aqsan puheenjohtajana. Sen jälkeen kun järjestö kiellettiin Saksassa, Belgiassa sijaitsevan Al-Aqsan johtoon kuuluvasta jäsenestä, joka oli myös Alankomaiden johtoon kuuluva jäsen, tuli Alankomaissa sijaitsevan Al-Aqsan puheenjohtaja – –’

Tämä virallinen tiedonanto, jota täydennettiin alla olevilla tiedoilla, on perustana [Sanctieregelingille].

1.12. [Kantajan] pyynnöstä 17.4.2003 pidettiin neuvottelu [kantajan] johdon ja lakimiesten sekä ulkoministeriön edustajien välillä. Tässä tilaisuudessa [kantajan] johto toimitti täydentäviä tietoja sen toiminnasta. [Alankomaiden kuningaskunta] ei kuitenkaan näiden tietojen perusteella poistanut tai muuttanut [kantajan] osalta toteutettuja toimenpiteitä. [Alankomaiden kuningaskunta] ei ottanut huomioon [kantajan] tältä osin myöhemmin esittämiä pyyntöjä.

2. Vaatimus, perustelut ja puolustautuminen

[Kantaja] vaatii pääasiassa, että

– –

Tältä osin [kantaja] vetoaa seuraaviin seikkoihin.

[Kantajaa] vastaan esitetyt syytökset eivät perustu vahvistettuihin tosiseikkoihin. AIVD:n virallinen tiedonanto ei ole riittävä peruste näille syytöksille. Lisäksi [Alankomaiden kuningaskunta] on aiemmin ilmoittanut, ettei [kantajan] osalta ollut tarpeen toteuttaa toimenpiteitä. [Kantajalla] ei ole yhteyksiä Hamasiin tai Hamasiin yhdistettäviin järjestöihin. Sen keräämiä varoja käytetään ainoastaan yhteiskunnalliseen

toimintaan, mitä asianomaiset viranomaiset valvovat jatkuvasti. Ennen [Sanctieregelingin] antamista [Alankomaiden kuningaskunta] ei antanut [kantajalle] mahdollisuutta esittää kantaansa. [Kantaja] menetteli täysin avoimesti [Alankomaiden kuningaskuntaa] kohtaan ja antoi tämän tarkastaa kaiken sen toiminnan. [Alankomaiden kuningaskunta] menetteli virheellisesti, kun se ei hyväksynyt tätä [kantajan] tarjousta. [Alankomaiden kuningaskunta] menetteli siten lainvastaisesti [kantajaa] kohtaan. [Alankomaiden kuningaskunnan] menettelyllä aiheutettiin [kantajan] intresseille korjaamatonta vahinkoa. [Kantaja] ei nimittäin voi enää noudattaa maksuvelvollisuuksiaan (vuokra, kaasu, vesi, sähkö, palkat) eikä saattaa loppuun meneillään olevia projekteja.

Vaikka [Alankomaiden kuningaskunnan] menettelyä olisi pidettävä lainmukaisena, se on siitä huolimatta lainvastainen, koska [Alankomaiden kuningaskunta] ei toteuttanut toimenpiteitä päättääkseen kantajan tämänhetkisen epäinhimillisen tilanteen.

[Alankomaiden kuningaskunta] vahingoitti [kantajan] mainetta ja kunniaa, kun se antoi tiedotusvälineissä julkisuutta [kantajaa] vastaan esitetyille syytöksille. [Kantajalle] aiheutui siten vahinkoa, joka [Alankomaiden kuningaskunta] on velvoitettava korvaamaan.

– –

3. Asian arviointi

3.1. Kun otetaan huomioon toimitetut asiakirjat ja suullisessa istunnossa käydyt keskustelut, on todettava, että [kantaja] vaatii erityisesti sitä, että [Alankomaiden kuningaskuntaa] kielletään jatkamasta [Sanctieregelingin] täytäntöönpanoa. On arvioitava, onko [Alankomaiden kuningaskunta] menetellyt lainvastaisesti [kantajaa] kohtaan, kun se antoi [Sanctieregelingin] ja sovelsi sitä.

– –

3.4. Hoge Raadin [Hoge Raad der Nederlanden, Alankomaiden ylimmän oikeusasteen tuomioistuin] vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuomari voi luokitella lainvastaisiksi yleisesti sitovien säännösten (lakien aineellisessa mielessä) antamisen ja niiden täytäntöönpanon sillä perusteella, että on kyse mielivaltaisuudesta siinä mielessä, ettei kyseinen elin olisi voinut perustellusti antaa kyseistä säännöstä, kun otetaan huomioon näkökohdat, jotka tämä elin tiesi tai sen olisi pitänyt tietää täytäntöönpanopäätöstä tehdessään. Tuomarin on Hoge Raadin mukaan käytettävä tarvittavaa pidättyvyyttä tämän valvonnan yhteydessä.

3.5. [Alankomaiden kuningaskunnan] intressi [Sanctieregelingin] yhteydessä perustuu yleisesti ottaen terrorismin torjumiseen ja erityisesti tämän toiminnan rahoittamisen lakkauttamiseen. [Kantajalla] on sen sijaan intressi saada jatkaa toimintaansa häiriöttä.

3.6. [Sanctieregeling] perustuu edellä mainittuun AIVD:n viralliseen tiedonantoon. Tämän tiedonannon sisältö koskee pääasiassa sitä, että [kantajan] Alankomaissa keräämät varat käytetään Hamasin (Palestiinan) islamilaisliikkeeseen yhdistettävien järjestöjen hyväksi, ja sitä, että useat näistä (Hamasiin yhdistettävistä) järjestöistä luovuttavat varoja käytettäviksi Hamasin terroritoiminnan toteuttamista tai sen edistämistä varten.

3.7. [Kantaja] väitti sinnikkäästi, ettei se ole luovuttanut varoja Hamasin tai muiden tähän liikkeeseen yhdistettävien järjestöjen käytettäviksi. Sen keräämät varat (1 300 000 euroa vuonna 2002) maksettiin [kantajan] mukaan Israelissa, Israelin miehittämillä alueilla ja muissa maissa (mm. Kanadassa ja Australiassa) sijaitseville järjestöille, jotka tavoittelevat vain yhteiskunnallisia päämääriä ja järjestävät vain yhteiskunnallista toimintaa. Kerätyt varat käytetään tämän jälkeen näissä maissa/miehitetyillä alueilla sovellettavia lakeja noudattaen sekä näiden maiden/alueiden viranomaisten valvonnassa.

3.8. AIVD:n virallinen tiedonanto sisältää vain yleisiä toteamuksia. Nämä toteamukset eivät perustu mihinkään tosiseikkoihin. Täten välitoimista päättävä tuomari ja [kantaja] eivät voi arvioida sitä, tukeutuvatko mainitussa tiedonannossa esitetyt päätelmät tutkinnasta saatuihin tietoihin; toisin sanoen tämän virallisen tiedonannon todenperäisyyttä ei voida arvioida. Tämä on vielä ongelmallisempaa, koska [kantaja] on kiistänyt tämän tiedonannon sisällön sekä perustellut tämän kiistämisen siltä osin kuin se on mahdollista.

3.9. Vaikka virallisessa tiedonannossa voidaan katsoa olevan tietty logiikka, [välitoimista päättävä tuomari] katsoo, että silloin kun oikeussubjektin toimintaa haitataan käytännössä katsoen merkittävästi virallisen tiedonannon perusteella, [Alankomaiden kuningaskunta] ei voi pelkästään viitata tähän tiedonantoon siltä osin kuin sitä ei ole perusteltu ja siltä osin kuin [kantaja] on kiistänyt tiedonannon sisällön perustellusti. [Alankomaiden kuningaskunnan] väite eli se, että pelkkä viittaus viralliseen tiedonantoon riittää välitoimista päättävän tuomarin harjoittaman säännöstön valvonnan yhteydessä, kun otetaan huomioon tämän tiedonannon perustana olevien lähteiden luottamuksellisuus, on myös hylättävä.

3.10. Toissijaisesti [Alankomaiden kuningaskunta] on ehdottanut, että ainoastaan [välitoimista päättävän tuomarin] annetaan tutkia esillä olevan asian tietoja. [Kantaja] ei ole kiistänyt [Alankomaiden kuningaskunnan] väitettä, jonka mukaan [Alankomaiden kuningaskunnan] intressissä on pitää luottamuksellisina

AIVD:n tiedot, joihin virallinen tiedonanto perustuu. [Kantaja] on suostunut siihen, että ainoastaan välitoimista päättävä tuomari tutkii esillä olevan asian luottamuksellisia tietoja.

3.11. Se, että [välitoimista päättävä tuomari] tutkii asiaankuuluvia asiakirjoja luottamuksellisesti, vaikuttaa yhden prosessioikeudellisen perusperiaatteen, nimittäin kontradiktorisen periaatteen, vastaiselta. (Lopullisen) määräyksen perusteluissa ei nimittäin viitata tietoihin, joita [välitoimista päättävä tuomari] sai tutkia luottamuksellisesti, minkä vuoksi mainittuja perusteluja ei voida välittömästi valvoa. On kuitenkin hyväksyttävää poiketa edellä mainitusta periaatteesta yleisen edun vuoksi. Nyt esillä olevassa asiassa tilanne on tämä. Täten on myös tärkeää, että asianosaiset ovat hyväksyneet sen, että tästä periaatteesta poiketaan ja että esillä oleva menettely sisältää sellaisia samankaltaisia näkökohtia hallinto-oikeuden kanssa; hallinto-oikeudessa ei ole epätavallista, että tuomari ottaa huomioon luottamuksellisia seikkoja (ks. hallintolain 8.29 §).

3.12. Näin ollen [Alankomaiden kuningaskunnan] on annettava välitoimista päättävän tuomarin tutustua kirjaajansa avustamana luottamuksellisesti asiakirjoihin, joihin AIVD:n virallinen tiedonanto perustuu. Välitoimista päättävä tuomari katsoo, että tämän luottamuksellisen tarkastelun on tapahduttava viivytyksettä.

4. Päätös

Välitoimista päättävä tuomari velvoittaa [Alankomaiden kuningaskunnan] ilmoittamaan hänelle viikon määräajassa, joka alkaa kulua [tämän määräyksen antamista seuraavana päivänä], siitä, miten tämä tuomari voi kirjaajansa avustamana tutustua luottamuksellisesti asiakirja-aineistoon, johon AIVD:n virallinen tiedonanto perustuu.

_ _”

124 Alankomaiden hallitus noudatti tätä välipäätöstä, ja välitoimista päättävä tuomari tutustui 21.5.2003 AIVD:n asiakirja-aineistoon tämän toimitiloissa.

125 Välitoimista päättävä tuomari totesi ja lausui välitoimista annetussa tuomiossa muun muassa seuraavaa:

” _ _

2. Tosiseikat, vaatimus, perustelut ja puolustautuminen

Näiden seikkojen osalta viitataan [välitoimista tehtyyn välipäätökseen].

3. Asian arviointi

3.1. Kun otetaan huomioon [välitoimista tehdyssä välipäätöksessä] tehdyt päätelmät, on vastattava ensimmäiseksi kysymykseen siitä, menettelikö [Alankomaiden kuningaskunta] lainvastaisesti [kantajaa] kohtaan, kun se antoi [Sanctieregelingin] ja pani sen täytäntöön, ja onko siten syytä velvoittaa se lopettamaan [Sanctieregelingin] täytäntöönpanon jatkaminen.

3.2. Tutkintansa perusteella välitoimista päättävä tuomari päätyi siihen, että AIVD:n toteamukset ovat riittävän perusteltuja, jotta niillä voidaan oikeuttaa se (AIVD:n) päätelmä, jonka mukaan [kantajan] Alankomaissa keräämät varat on käytetty Hamasin (Palestiinan) islamilaisliikkeeseen yhdistettävien järjestöjen hyväksi,

ja näillä toteamuksilla voidaan myös oikeuttaa päätelmä siitä, että useat näistä (Hamasiin yhdistettävistä) järjestöistä luovuttavat varoja käytettäviksi Hamasin terroritoiminnan toteuttamista tai sen edistämistä varten.

3.3. Mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin todeta, että AIVD olisi toteuttanut virheellisesti tehtävänsä, joka sille annettiin tiedustelu- ja turvallisuuspalveluista annetun lain nojalla, ei ole esitetty välitoimista päättävälle tuomarille.

3.4. [Kantaja] on lisäksi väittänyt, että vaikka katsottaisiin, ettei [Alankomaiden kuningaskunta] menetellyt lainvastaisesti sitä kohtaan, kun se antoi [Sanctieregelingin] ja pani sen täytäntöön, [Alankomaiden kuningaskunnan] menettelyn lainvastaisuus seuraa joka tapauksessa siitä, että se pani [Sanctieregelingin] täytäntöön ilmoittamatta muutoksesta, jolla [kantajan] tämänhetkinen tilanne päättyisi. Tämä väite on hylättävä. On osoitettu, että [kantaja] on kärsinyt ja kärsii edelleen vahinkoa [Alankomaiden kuningaskunnan] menettelyn johdosta. Tämä vahinko sekä mahdollisesti myöhemmin aiheutuva vahinko ovat kuitenkin seurausta ainoastaan [kantajan] omasta menettelystä. Jo aiheutunut vahinko ja myöhemmin aiheutuva vahinko ovat molemmat luettavissa [kantajan] syyksi.

3.5. Kantaja on myös huomauttanut, että [Alankomaiden kuningaskunta] (sisäministerin ominaisuudessa) oli aikaisemmin eli lokakuussa 2002 vastauksena toisen jaoston jäsenten kysymyksiin ilmoittanut, että sen mukaan oli tarpeetonta toteuttaa toimenpiteitä [kantajan] osalta. [Alankomaiden kuningaskunta] on kuitenkin näyttänyt riittävästi toteen – mikä ilmenee myös edellä mainittuihin toisen jaoston esittämiin kysymyksiin annetuista vastauksista – sen, että AIVD:n suorittama tutkinta oli tuolloin sellaisessa vaiheessa, jossa ei ollut perusteltua toteuttaa

toimenpiteitä [kantajan] osalta, mutta että perusteellisemman tutkinnan jälkeen tällaisten toimenpiteiden toteuttamista ei voitu enää sulkea pois.

3.6. Edellä esitetyn perusteella kohdassa 3.1 esitettyyn kysymykseen on vastattava kieltävästi. Näin ollen on syytä hylätä [kantajan] vaatimukset, jotka koskevat sitä, että [Alankomaiden kuningaskuntaa] kielletään jäädyttämästä kaikkia [kantajalle] kuuluvia varoja, estämästä [kantajalle] ja sen hyväksi toteutettavia liiketoimia sekä kieltämästä ulkopuolisia antamasta varoja [kantajan] käytettäväksi suoraan tai epäsuorasti.

– –

Ratkaisu

Välitoimista päättävä tuomari hylkää vaatimukset

– –”

126 Kun otetaan huomioon välitoimista tehty välipäätös sekä välitoimista annettu tuomio, ei ole tarpeen ratkaista sitä, onko – kuten Alankomaiden kuningaskunta väittää – yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 3 kohdan k alakohdassa edellytetystä seikasta ”tietoinen” tehtyä neuvoston arviointia koskevan laillisuusvalvonnan rajoituttava siihen, onko ilmeistä arviointivirhettä tapahtunut.

127 Tekemättä pienintäkään arviointivirhettä neuvosto nimittäin pystyi katsomaan, että kun otetaan huomioon kaksi kyseessä olevaa ratkaisua, kantaja oli mainitussa säännöksessä tarkoitetulla tavalla tietoinen siitä, että sen varojenkeruutoiminnalla ja varojen luovuttamisella käytettäviksi edistettiin terroristiryhmän, joka esillä olevassa asiassa on Hamas tai vielä tarkemmin sanottuna kyseisenä tapahtuma-ajankohtana Hamasin aseistettu siipi Hamas-Izz al-Din al-Qassem, rikollista toimintaa.

128 Toisin kuin kantaja näiden kahden ratkaisun liian muodollisen ja kirjaimellisen tulkinnan perusteella väittää, välitoimista päättävän tuomarin AIVD:n muistion ja sitä tukevan asiakirja-aineiston perusteella tekemistä tosiseikkoja koskevista toteamuksista ja arvioinneista ilmenee, että AIVD oli ilmeisen vakuuttunut siitä, että kantaja tiesi, että sen varat käytettiin viime kädessä terroritoimintaan. Tämä käy ilmi implisiittisesti mutta varmasti niistä tällaisia toteamuksia ja arviointeja koskevista muutamista esimerkeistä, joihin Alankomaiden kuningaskunta on vedonnut viittaamalla välitoimista tehdyn välipäätöksen 1.11 kohtaan.

129 Välitoimista päättävässä tuomioistuimessa keskusteltiin kuitenkin perusteellisemmin kantajan ja Hamasin välillä väitetysti olevasta yhteydestä kuin tietoisuutta tai tarkoituksellisuutta koskevasta tekijästä. Kuten välitoimista päättävä tuomari on todennut, kantaja väitti nimittäin ”sinnikkäästi” menettelyn tässä vaiheessa, että ”se [ei] luovuttanut varoja Hamasin tai muiden tähän liikkeeseen yhdistettävien järjestöjen käytettäviksi” ja myös että sillä ”ei [ollut] yhteyksiä Hamasiin tai Hamasiin yhdistettäviin järjestöihin”. Välitoimista päättävä tuomari hylkäsi nämä väitteet yksiselitteisesti sen jälkeen, kun se oli tutustunut AIVD:n muistion perusteena oleviin asiakirjoihin. Näin ollen tämän tuomarin ei ollut tarpeen nimenomaisesti täsmentää välitoimista annetun tuomion 3.2 kohdassa sitä, missä määrin kantaja oli ”tietoinen” tästä tilanteesta.

130 Kun välitoimista päättävä tuomari totesi, että kantajalle Sanctieregelingin johdosta jo aiheutunut vahinko sekä myöhemmin aiheutuva vahinko olivat ”molemmat

luettavissa [kantajan] syyksi", sen oli joka tapauksessa välttämätöntä todeta, että se "tietoisuutta" koskeva edellytys täyttyi, joka on ehdoton edellytys kantajan vastuun toteamiselle sen intressivertailun yhteydessä, joka tuomarin on suoritettava (ks. mm. välitoimista tehdyn välipäätöksen 3.5 kohta).

131 Lisäksi kantajan Alankomaiden väliintulokirjelmästä tekemissä huomautuksissa kehittelemä väite, joka perustuu oletettuun erotteluun, joka pitäisi tehdä ainakin päivämäärää 12.9.2003 edeltävällä ajalla Hamasin humanitaarisen siiven ja terroristisiiven välillä, on vailla merkitystä, kun otetaan huomioon välitoimista päättävän tuomarin tekemä päätelmä, jonka mukaan yhtäältä kantajan Alankomaissa keräämät varat oli käytetty Hamasiin yhdistettävien järjestöjen hyväksi ja toisaalta useat näistä järjestöistä luovuttivat varoja käytettäviksi Hamasin terroritoiminnan toteuttamista tai sen edistämistä varten.

132 Tämä väite, jonka mukaan kantajalla oli kyseisenä ajankohtana oikeus katsoa, että Hamasin humanitaariselle siivelle luovutettuja varoja ei käytetty terroritoimintaan, on myös ristiriidassa sen väitteen kanssa, johon kantaja vetosi välitoimista päättävässä tuomioistuimessa ja jonka yhteydessä kantaja kielsi kaiken yhteyden Hamasiin tai Hamasiin yhdistettäviin järjestöihin.

133 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen kanneperusteen neljäs osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

134 Kantaja väittää, että yhteisen kannan 2001/931 ja asetuksen N:o 2580/2001 tarkoituksena on torjua terrorismin nykyinen ja tuleva rahoittaminen eikä sen mennyttä rahoittamista. Kantajan mukaan näitä toimia ei siten voida soveltaa siihen, ellei nykyistä tai tulevaa riskiä siitä, että yhteisö rahoittaa terrorismia, voida todeta.

135 Perusteluista tai välitoimista annetusta tuomiosta ei kuitenkaan ilmene, että kantajaa voitaisiin mitenkään pitää nyt tai tulevaisuudessa uhkana, jonka perusteella voitiin päätellä, että kantajaa voitiin vielä vuonna 2007 pitää terroritoiminnan edistäjänä. Ajankohdasta 3.6.2003 jo kuluneen ajan takia välitoimista annetun tuomion kohtia ei täten enää voida käyttää tällaisen päätelmän perusteena.

136 Perusteluista ei mistään erityisesti ilmene, että järjestöt, joille kantaja luovutti varoja ennen 3.6.2003, edistävät terrorismia vielä tänä päivänä, vaikka oletettaisiinkin, että järjestöt olivat tosiasiassa edistäneet terroritoimintaa kyseisenä ajankohtana. Edes neuvosto ei voi tarkistaa näitä seikkoja, koska kyseisiä järjestöjä ei ole yksilöity ja koska sillä ei ole ollut pääsyä AIVD:n asiakirjoihin, joihin välitoimista annettu tuomio perustuu.

137 Mikään ei sitä paitsi anna aihetta ajatella, että jos kantajan varojen jäädyttämistä koskeva toimenpide poistettaisiin, kantaja tukisi uudelleen samoja järjestöjä. Kantaja on tältä osin nimenomaisesti todennut, että jos neuvosto toimittaa sille luettelon järjestöistä, joiden katsotaan rahoittavan terrorismia, se pidättäytyy myöntämästä niille pienintäkään taloudellista tukea.

138 Kantaja lisää vastineessaan, että toisin kuin neuvosto väittää puolustuksessaan, unionin yleisen tuomioistuimen on täysin mahdollista tarkastaa esillä olevassa asiassa riidanalaisen päätöksen perusteltavuus esillä olevan kanneperusteen osalta. Vetoamalla neuvoston tältä osin mainitsemiin arviointiperusteisiin kantaja korostaa, ettei sillä ollut eikä edelleenkään ole mitään menneisyyttä terroriväkivallan alalla, ettei neuvosto voi perustellusti esittää yhtään vakavaa olettamaa kantajan tulevista aikomuksista ja että sekä vuonna 2003 kumottu Sanctieregeling että välitoimista annettu tuomio ovat menettäneet suuren osan merkityksestään.

139 Alankomaiden kuningaskunnan väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa kantaja väittää vielä, että neuvoston arviointi oli ilmeisen virheellinen. Se korostaa, ettei neuvosto osannut yksilöidä kantajan tukemia järjestöjä eikä neuvosto sitä suuremmalla syyllä tiennyt sitä, mitkä näistä järjestöistä tukivat myöhemmin terrorismia. Neuvosto ei edes tiedä, ovatko nämä järjestöt edelleen olemassa. Kun otetaan tämä huomioon, neuvoston on mahdotonta todeta tiedossaan olevien asiakirjojen perusteella, että kantajan voidaan vieläkin katsoa edistävän terroritoimintaa. Neuvosto käytti täten harkintavaltaansa ilmeisen virheellisesti.

140 Neuvosto, jota Alankomaiden kuningaskunta ja komissio tukevat, kiistää kantajan väitteet.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

141 Väitteet, jotka kantaja esittää ensimmäisen väitteen neljännen osan yhteydessä, vastaavat pääasiallisesti väitteitä, jotka kantajana ollut osapuoli on esittänyt asiassa PMOI I annetun tuomion kolmannen kanneperusteen yhteydessä.

142 Lausuessaan asiassa PMOI I annetussa tuomiossa kolmannesta kanneperusteesta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi muun muassa, a) ettei mikään kyseisissä asetuksen N:o 2580/2001 ja yhteisen kannan 2001/931 säännöksissä estä kohdistamasta rajoittavia toimenpiteitä sellaisiin henkilöihin ja yhteisöihin, jotka ovat aikaisemmin toteuttaneet terroritekoja, siitä huolimatta, ettei olisikaan näyttöä, joka osoittaisi niiden toteuttavan nykyisin tällaisia tekoja tai osallistuvan tällaisiin tekoihin, mikäli tämä on olosuhteiden perusteella oikeutettua (107 kohta), b) että näillä toimilla tavoitellun tavoitteen eli kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaavan terroritoiminnan torjuminen, joka on kansainväliselle yhteisölle olennaisen tärkeää, saavuttaminen saattaisi vaarantua, jos näissä säännöksissä tarkoitettuja varojen jäädyttämistoimia voitaisiin soveltaa vain sellaisiin henkilöihin, ryhmiin ja yhteisöihin, jotka tekevät nykyisin terroritekoja tai jotka ovat tehneet niitä aivan hiljattain (109 kohta), c) että koska mainituilla toimilla pyritään ennen kaikkea ennaltaehkäisemään tällaisten tekojen tekeminen tai niiden toistaminen, ne perustuvat pikemminkin nykyisen tai tulevan uhkan arviointiin kuin menneen toiminnan arvioimiseen (110 kohta) ja d) että neuvostolla oleva laaja harkintavalta sellaisten seikkojen osalta, jotka se voi ottaa huomioon, kun se toteuttaa varojen jäädyttämistä koskevan toimenpiteen tai päättää pysyttää voimassa tällaisen toimenpiteen, kattaa myös sitä uhkaa koskevan arvioinnin, joka voi edelleen aiheutua järjestöstä, joka on aikaisemmin toteuttanut terroritekoja, siitä huolimatta, että sen terroritoiminta on lakkautettu enemmän tai vähemmän pitkäksi ajaksi tai jopa vaikuttaa kokonaan päättyneeltä (112 kohta).

143 Asiassa Sison II annetussa tuomiossa (66 kohta) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisäsi, että kun otetaan huomioon varojen jäädyttämistä koskevien myöhempien päätösten perusteluvelvollisuutta koskeva oikeuskäytäntö (ks. tältä osin asia PMOI I,

tuomion 82 kohta), on tässä tilanteessa todettava, ettei neuvostolta voida vaatia sitä, että se ilmoittaa vielä yksityiskohtaisemmin, miten asianomaisen varojen jäädyttämisellä myötävaikutetaan konkreettisesti terrorismin torjuntaan, tai että se toimittaa sellaista näyttöä, jolla osoitetaan, että asianomainen voisi käyttää varojaan tehdäkseen terroritekoja tai edistääkseen sellaisia vastaisuudessa.

144 Nyt esillä olevassa asiassa tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että se, että neuvosto on viitannut yksinomaan ajankohtaa 3.6.2003 edeltäviin tapahtumiin, sellaisina kuin välitoimista päättävä tuomari ne on todennut, ei riitä sellaisenaan osoittamaan yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan sekä asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan rikkomista (ks. vastaavasti asia PMOI I, tuomion 113 kohta).

145 Sama koskee kantajan ”nimenomaista ilmoitusta”, jonka mukaan kantaja pidättäytyisi myöntämästä pienintäkään taloudellista tukea järjestöille, joiden osalta neuvosto on ilmoittanut kantajalle niiden rahoittavan terrorismia, jos kantajan varojen jäädyttämistä koskeva toimenpide poistettaisiin.

146 Sen selvittäminen, onko neuvosto kaikkien muiden asian kannalta merkityksellisten seikkojen valossa (mm. varojen jäädyttämistä koskevan alkuperäisen päätöksen tekemisestä kulunut aika, se, mitä sillä välin on tapahtunut niille järjestöille, joille kantaja on luovuttanut varoja, kantajan menneisyys terrorismin alalla, kantajan tulevat aikomukset, Sanctieregelingin kumoaminen sekä välitoimista annetun tuomion nykyinen merkittävyys) ylittänyt harkintavaltansa rajat, kuuluu pikemminkin yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan nojalla neuvostolle kuuluvien velvollisuuksien noudattamista koskevaan laillisuusvalvontaan. Koska näiden velvollisuuksien rikkomiseen vedottiin erityisesti kolmannen kanneperusteen yhteydessä, tätä rikkomista arvioidaan tarvittaessa tämän kanneperusteen tutkimisen yhteydessä (ks. vastaavasti ja analogisesti asia PMOI I, tuomion 114 kohta).

147 Tämä rajoitus huomioon ottaen ensimmäisen kanneperusteen neljäs osa on myös hylättävä perusteettomana, ja sen myötä samoin edellä 106 kohdassa esitetty varaus huomioon ottaen ensimmäinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kolmas kanneperuste, joka koskee yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan, asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan sekä olennaisen menettelymääräyksen rikkomista

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

148 Kantajan, joka viittaa yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohtaan, asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohtaan sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa OMPI antama tuomiossa lausuttuihin periaatteisiin, näkemyksen mukaan neuvosto ei tarkistanut lainkaan sitä, oliko kantajan nimen säilyttäminen riidanalaisessa luettelossa aiheellista. Neuvosto rikkoi täten olennaista menettelymääräystä.

149 Kantaja korostaa tältä osin, ettei perusteluissa mainita missään sitä, että neuvosto tosiasiassa suoritti tällaisen tarkistuksen sen osalta, että perusteet, joilla alkuperäinen varojen jäädyttämistä koskeva päätös perusteltiin, ovat edelleen olemassa, ja vielä vähemmän sitä, miten se tämän tarkistuksen suoritti. Kaiken perusteella voitaisiin pikemminkin luulla, että neuvosto perusti riidanalaisen päätöksen ainoastaan välitoimista annettuun tuomioon ja Sanctieregelingiin. Näitä toimia ei kuitenkaan voida pitää sellaisena oikeudellisena perustana, jonka perusteella voidaan tehdä ja itsenäisesti perustella myöhempi päätös varojen jäädyttämisen voimassa pysyttämisestä. Kantajan mukaan kahden saman kansallisen päätöksen esittäminen jokaisen myöhemmän sen varojen jäädyttämistä koskevan päätöksen yhteydessä ei merkitse ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa OMPI annetussa tuomiossa edellytettyä kantajan tilanteen todellista ja tämänhetkistä uudelleen tutkimista.

150 Kantaja huomauttaa myös, ettei sillä ole enää mitään keinoa saattaa Alankomaiden tuomioistuimen tutkittavaksi niiden tosiseikkojen paikkansapitävyyttä, jotka koskivat AIVD:n vuonna 2003 esittämiä syytöksiä, ja vielä vähemmän niiden järjestöjen nykyistä asemaa, joille se luovutti varoja.

151 Kantaja viittasi istunnossa muun muassa asiassa Sison II annetun tuomion 116 kohtaan ja väitti vielä, ettei Sanctieregelingin eikä välitoimista annetun tuomion nojalla ole tähän mennessä aloitettu Alankomaissa esitutkintaa tai syytteeseenpanoa kantajan osalta, vaikka Sanctieregeling kumottiin välittömästi, kun ensimmäinen yhteisön toimi kantajan varojen jäädyttämisestä annettiin. Kantaja päättelee tästä yhtäältä, ettei kansallinen päätös, jonka perustella neuvosto alun perin päätti jäädyttää sen varat, johtanut mihinkään toimenpiteisiin, ja toisaalta, ettei neuvosto ota asianmukaisesti huomioon tätä seikkaa, kun se pysyttää tämän toimen voimassa toistaiseksi.

152 Neuvosto kiistää kantajan väitteet ja toteaa, että ennen kuin se päätti säilyttää kantajan riidanalaisessa luettelossa, se tarkisti asian perusteellisesti varmistaakseen sen, että tämä säilyttäminen oli perusteltua.

153 Neuvosto katsoo ottaneensa asiassa kaikki merkitykselliset seikat huomioon ja muistuttaa, että se, onko terroristijärjestöön kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä jatkettava, on luonteeltaan poliittinen kysymys, jonka ainoastaan lainsäätäjä voi ratkaista.

154 Menettelyn osalta neuvosto on myös huolella valvonut niiden asiassa OMPI ja asiassa Sison I annetuissa tuomioissa (141 ja 184 kohta) lausuttujen edellytysten noudattamista, jotka koskevat puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tulla kuulluksi. Se on täten suorittanut tämän tutkimisen täysin tietoisena kantajan esittämistä huomautuksista.

155 Neuvosto korostaa tältä osin viittaamalla riidanalaisen päätöksen viidenteen perustelukappaleeseen sekä 29.6.2007 päivättyyn kirjeeseensä, jolla riidanalainen päätös annettiin tiedoksi kantajalle, että se tutki huolellisesti kantajan 25.5.2007 esittämät huomautukset ennen kuin se päätti säilyttää kantajan riidanalaisessa luettelossa.

156 Neuvosto katsoo näin ollen, että vaikka sen velvollisuutena on asiassa OMPI ja asiassa Sison I annettujen tuomioiden mukaisesti antaa asianosaisille mahdollisuus esittää huomautuksensa ja ottaa ne huomioon, sen ei sitä vastoin tarvitse puolestaan vastata näihin huomautuksiin. Se, ettei perusteluja ollut muutettu 23.4.2007 ilmoitettuihin perusteluihin nähden, osoittaa ainoastaan, ettei mikään kantajan huomautuksissaan esittämistä väitteistä vakuuttanut neuvostoa ja ettei neuvostolla ollut mitään lisättävää.

157 Vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin esittämissään huomautuksissa neuvosto, Alankomaiden kuningaskunta ja komissio väittivät lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa Sison II antamassa tuomiossa lausuttujen periaatteiden mukaisesti neuvostolla oli oikeus ottaa huomioon se, ettei kantaja ollut riitauttanut toimivaltaisen kansallisen viranomaisen päätöstä, johon neuvosto oli perustanut oman päätöksensä kohdistaa kantajaan rajoittavia toimenpiteitä.

158 Alankomaiden kuningaskunta korosti istunnossa, että Sanctieregelingin kumoaminen sen jälkeen, kun yhteisön alkuperäinen toimi jäädyttää kantajan varat oli annettu, ei tarkoittanut sitä, että kansalliset viranomaiset muuttivat kantaansa kantajan osalta, vaan tämä kumoaminen johtui Alankomaiden hallituksen halusta välttää kansallisen toimenpiteen ja kantajan varojen jäädyttämistä koskevan yhteisön toimen välinen päällekkäisyys.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

159 Kuten edellä 106 ja 146 kohdassa on todettu, tämän kanneperusteen yhteydessä on myös tutkittava yhtäältä se, voiko välitoimista annettu tuomio olla edelleen pätevä perusta riidanalaisen päätökselle tämän päätöksen tekoajankohtana, kun otetaan huomioon esillä olevan asian kaikki merkitykselliset seikat ja erityisesti se, mihin toimenpiteisiin Sanctieregeling oli johtanut kansallisessa oikeudessa, sekä toisaalta se, ylittikö neuvosto harkintavaltansa, kun se perusti päätöksensä yksinomaan tähän tuomioon. Tässä yhteydessä on myös esitettävä kysymys siitä, oliko ja onko kantajalla edelleen käytettävissään kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä oikeussuojakeinoja muutoksen hakemiseksi välitoimista annettuun tuomioon, sekä siitä, mitä seuraa siitä, ettei kantaja käyttänyt näitä oikeussuojakeinoja.

160 Ennen näiden kysymysten tarkastelua on syytä muistuttaa niistä periaatteista, jotka ovat sen vakiintuneen oikeuskäytännön taustalla, joka koskee terrorismin torjumiseksi toteutettavia varojen jäädyttämistoimenpiteitä koskevia oikeusriitoja, kuten muun muassa asioissa OMPI, PMOI I ja PMOI II sekä Sison I ja Sison II annettujen tuomioiden (ks. tältä osin edellä 78–83 kohta) taustalla.

161 Näissä periaatteissa vahvistetaan yhtäältä neuvoston laaja harkintavalta sellaisten seikkojen osalta, jotka se voi ottaa huomioon, kun se toteuttaa varojen jäädyttämistä koskevia toimenpiteitä asetuksen N:o 2580/2001 nojalla tai päättää pysyttää voimassa tällaisen toimenpiteen. Tämä harkintavalta koskee erityisesti sellaisten tarkoituksenmukaisuuteen liittyvien näkökohtien arviointia, joihin tällaiset päätökset perustuvat (ks. edellä 82 ja 83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja se kattaa myös sitä uhkaa koskevan arvioinnin, jota voi edelleen aiheutua järjestöstä, joka on aikaisemmin toteuttanut terroritekoja, siitä huolimatta, että sen terroritoiminta on lakkautettu enemmän tai vähemmän pitkäksi ajaksi tai jopa vaikuttaa kokonaan päättyneeltä (ks. edellä 142 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

162 Näissä periaatteissa vahvistetaan toisaalta tämän harkintavallan käytössä niille seikoille annettava ensisijaisuus, jotka ilmenivät sen kansallisen menettelyn yhteydessä, jossa se yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu toimivaltaisen viranomaisen päätös tehtiin, johon yhteisön päätös varojen jäädyttämisestä perustuu.

163 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, että kun on kyse yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan ja asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan eli säännösten, joilla terrorismin torjunnan osalta luodaan erityinen yhteistyömuoto neuvoston ja jäsenvaltioiden välillä, soveltamisesta, lojaalin yhteistyön periaate merkitsee neuvostolle velvollisuutta nojautua niin pitkälle kuin mahdollista toimivaltaisen kansallisen viranomaisen arviointiin – ainakin jos kyse on oikeusviranomaisesta – niiltä osin kuin on kyse sellaisten ”luotettavien ja uskottavien todisteiden tai näytön” olemassaolosta, joiden perusteella kansallisen viranomaisen päätös tehdään (ks. edellä 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

164 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin korostanut myös, että kun neuvosto aikoo asetuksen N:o 2580/2001 nojalla toteuttaa varojen jäädyttämistä koskevan toimenpiteen tai edellytetyn tarkistuksen jälkeen pitää tällaisen toimenpiteen voimassa sellaisen kansallisen päätöksen perusteella, joka koskee terroritekoa koskevan ”esitutkinnan tai syytteeseenpanon aloittamista”, neuvosto ei voi olla ottamatta huomioon tällaisen esitutkinnan tai syytteeseenpanon myöhempiä vaiheita (ks. asia Sison II, tuomion 116 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

165 Kuten asiassa PMOI I annetusta tuomiosta (146 kohta) ilmenee, siltä osin kuin toimivaltaisen kansallisen viranomaisen päätöksestä, johon yhteisön päätös varojen jäädyttämisestä perustuu, voidaan milloin tahansa valittaa kansallisessa oikeudessa joko tekemällä tästä päätöksestä suoraan valitus tai valittamalla välillisesti saman kansallisen viranomaisen myöhemmästä päätöksestä, jolla kieltäydytään peruuttamasta tai kumoamasta tätä päätöstä, neuvoston on perusteltua pitää omassa arvioinnissaan ratkaisevana sitä seikkaa, että tämä määräys oli edelleen voimassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi täten samassa tuomiossa (147 kohta) kantajalle vastaisten ja sen puolustuksekseen esittämien seikkojen vertailun osalta, että neuvosto toimii asianmukaisesti ja huolellisesti, kun tämä toimielin pääasiallisesti kieltäytyy tilanteessa, jossa toimivaltaisen kansallisen hallintoviranomaisen päätöksestä, johon varojen jäädyttämistä koskeva yhteisön päätös perustuu, voidaan kansallisen oikeuden nojalla

tehdä valitus tai tällainen valitus on tehty, ottamasta kantaa asianosaisen tällaisen valituksen tueksi esittämien aineellisten väitteiden perusteltavuuteen ennen kuin päätöstä koskevien menettelyjen lopputulos on selvillä. Muussa tapauksessa olisi vaarana, että neuvoston poliittisena tai hallinnollisena toimielimenä tekemä arviointi olisi ristiriidassa tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja koskevilta osin toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen arvioinnin kanssa.

166 Samoin yhdistetyissä asioissa T-37/07 ja T-323/07, El Morabit vastaan neuvosto, 2.9.2009 annetussa tuomiossa (51 ja 52 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että neuvosto menetteli yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan sekä asetuksen N:o 2580/2001 mukaisesti, kun se perusti varojen jäädyttämistä koskevan päätöksensä kansallisen ensimmäisen asteen tuomioistuimen rikosasiassa antamaan tuomioon, ilman että se odotti, että asianomaisen tekemän valituksen lopputulos oli selvillä.

167 Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa El Morabit vastaan neuvosto annetussa tuomiossa (53 kohta) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin lisäsi edellä mainitun oikeuskäytännön mukaisesti, että vaikka pelkän valituksen tekeminen ensimmäisessä asteessa annetusta tuomiosta ei vaikuta neuvoston oikeuteen kirjata asetuksen N:o 2580/2001 ja yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 4 kohdan nojalla tuomittua henkilöä tai yhteisöä riidanalaiseen luetteloon, neuvoston on tarkastettava, kun valitusmenettelyssä on annettu ratkaisu, ovatko ne perusteet olemassa, joiden perusteella asianomaisen varojen jäädyttäminen pysytetään voimassa. Kyseisessä asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi (54 kohta), että neuvosto teki välittömän päätelmän siitä, että asianomainen vapautettiin valitusasteessa, ja poisti asianomaisen riidanalaisesta luettelosta. Ensimmäisen oikeusasteen mukaan neuvosto tulkitsi täten johdonmukaisesti toimivaltaansa, kun se noudatti Alankomaiden oikeuslaitoksen tekemän päätöksen jälkeisiä tapahtumia.

168 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli myös asiassa Sison II annetussa tuomiossa sellaista mahdollisuutta, että poliisin tai turvallisuuspoliisin suorittama tutkinta päätetään riittävän näytön saamatta jäämisen perusteella, ilman että se johtaa tuomioistuinkäsittelyyn, tai että tuomioistuimen suorittama tutkinta päätetään samoista syistä tai, vielä, että syyttämispäätös johtaa syytteestä luopumiseen tai siitä vapauttamiseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti, että olisi mahdotonta hyväksyä sitä, ettei neuvosto ota huomioon tällaisia seikkoja, jotka ovat osa sellaisia olennaisia tietoja, jotka on otettava huomioon tilanteen arvioinnissa (ks. edellä 83 kohta). Muu ratkaisu merkitsisi sitä, että neuvostolle ja jäsenvaltioille annettaisiin kohtuuton valta jäädyttää rajattomasti tietyn henkilön varoja kaiken tuomioistuinvalvonnan ulkopuolella ja mahdollisesti noudatettavien oikeudellisten menettelyjen lopputuloksesta riippumatta.

169 Samoja päätelmiä on sovellettava silloin, kun kansallinen hallinnollinen toimenpide varojen jäädyttämisestä tai järjestön toteamisesta terroristiksi poistetaan sen antajan toimesta tai kumotaan oikeuden päätöksellä, kuten asiassa PMOI I annetussa tuomiossa tapahtui.

170 Nyt esillä olevassa asiassa on kuitenkin kiistatonta, että Sanctieregeling kumottiin 3.8.2003 eli melkein heti sen jälkeen, kun kantajan varojen jäädyttämisestä annettu alkuperäinen yhteisön toimi oli tullut voimaan 28.6.2003.

171 Tältä osin on totta, ettei riidanalaisen päätöksen väitetä perustuvan itse Sanctieregelingiin vaan ainoastaan välitoimista annettuun tuomioon (ks. edellä 86 kohta). Edellä 87 kohdassa esitettyjen perustelujen johdosta esillä olevassa asiassa ei ole kuitenkaan mahdollista ottaa huomioon yksinomaan välitoimista annettua tuomiota ottamatta samalla huomioon Sanctieregelingiä.

172 Näin ollen on todettava, että siitä lähtien, kun Sanctieregeling kumottiin Alankomaiden oikeusjärjestyksessä, välitoimista annettua tuomiota, joka – kuten äsken muistutettiin – on erottamaton kokonaisuus Sanctieregelingin kanssa, ei voida pätevästi pitää perustana kantajan varojen jäädyttämisestä annetulle yhteisön toimelle.

173 Tällä tuomiolla välitoimista päättävä tuomari oli nimittäin vain yksinkertaisesti kieltäytynyt lykkäämästä väliaikaisesti Santieregelingin vaikutuksia. Sanctieregeling lakkasi kuitenkin lopullisesti tuottamasta oikeusvaikutuksia sen kumoamisen johdosta. Tästä syystä näin on myös välttämättä oltava niiden oikeusvaikutusten osalta, jotka liittyvät välitoimista annettuun tuomioon, etenkin koska se sisältää vain väliaikaisen arvioinnin, tämän vaikuttamatta siihen, mitä pääasiassa päätetään oikeudenkäynnin päätteeksi.

174 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo tältä osin vielä, ettei välitoimista annetulla tuomiolla voi olla vain asetuksen N:o 2580/2001 täytäntöönpanemiseksi oikeusvaikutuksia, jotka voidaan erottaa Sanctieregelingistä ja jotka nyt esillä olevassa asiassa pysyisivät voimassa siitä huolimatta, että Sanctieregeling kumottiin Alankomaiden oikeudessa. Tämän asetuksen yleisen rakenteen kanssa, jota luonnehtii kansallisessa menettelyssä ilmenneiden seikkojen ensisijaisuus neuvoston suorittamassa arvioinnissa, ei siten ole yhdenmukaista se, että Santieregelingillä, jolla ei ole enää oikeusvaikutuksia Alankomaiden oikeusjärjestyksessä, edelleen on epäsuorasti ja rajoittamattomasti tällaisia vaikutuksia välitoimista annetun tuomion välityksellä yhteisön oikeusjärjestelmässä.

175 Lisäksi on vielä niin, että välitoimista annettu tuomio, joka annettiin kantajan muutoksenhaun johdosta, on epävarma tekijä verrattuna Sanctieregelingiin. Sanctieregelingin perusteluista nimittäin ilmenee, että se annettiin ”sillä aikaa, kun odotettiin kantajaa koskevaa yhteisön päätöksen tekemistä”, ja että se oli kumottava ”tällaisen päätöksen tekemisestä lukien” (ks. myös asia Al-Aqsa, tuomion 17 kohta). Alankomaiden kuningaskunnan istunnossa antamien selitysten mukaan tämä kumoaminen johtui ainoastaan Alankomaiden hallituksen halusta välttää kansallisen toimenpiteen ja kantajan varojen jäädyttämistä koskevan yhteisön toimen välinen päällekkäisyys. Tästä seuraa, että Sanctieregeling olisi kumottu joka tapauksessa välittömästi

kantajan varojen jäädyttämisestä annetun yhteisön alkuperäisen toimen antamisen jälkeen riippumatta siitä, oliko kantaja aloittanut välitoimimenettelyn tai nostanut pääasiaa koskevan kanteen.

176 Tällainen järjestely on vastoin asetuksen N:o 2580/2001 yleistä rakennetta, jonka mukaan varojen jäädyttämistä koskevan yhteisön toimen antaminen edellyttää sitä, että joko sellainen kansallinen menettely, jonka tarkoituksena on suoraan ja pääasiallisesti ennaltaehkäisevän tai rangaistuksenomaisen toimenpiteen kohdistaminen asianomaiseen terrorismin torjumisen nimissä ja sillä perusteella, että asianomainen on osallistunut terrorismiin (ks. asia Sison II, tuomion 111 kohta), on aloitettu tai että tätä menettelyä jatketaan aktiivisesti, tai sitä, että sellainen päätös, jossa tuomitaan asianomainen tällaisten tosiseikkojen perusteella, on annettu tai pantu täytäntöön.

177 Kuitenkin esillä olevassa asiassa varojen jäädyttämisestä tehty päätös, joka tehtiin alun perin kansallisella tasolla, on perusteltu ”sillä aikaa, kun odotettiin kantajaa koskevaa yhteisön päätöksen tekemistä”, ja yhteisön toimi on puolestaan perusteltu sellaisen kansallisen päätöksen tekemisellä, joka on heti kumottu. Tällainen järjestely perustuu väistämättä kehäpäätelmään.

178 Sen sijaan, että neuvosto jatkoi päätöksen perustamista välitoimista annettuun tuomioon, sen olisi pitänyt tehdä looginen johtopäätös varojen jäädyttämistä koskevan kansallisen toimenpiteen kumoamisesta ja todeta, ettei kansallisessa oikeudessa enää ole perustaa, jolla riittävästi oikeutetaan vastaavan yhteisön toimenpiteen voimassa pysyttäminen, ja näin on siitä riippumatta, mitä mahdollisia oikeuskeinoja on käytetty kumottua kansallista toimea vastaan.

179 Näin ollen sillä, että välitoimista päättävä tuomari on hylännyt kantajan Sanctieregelingistä nostaman kanteen ja sillä, ettei asianomainen ole tehnyt valitusta välitoimista annetusta tuomiosta eikä nostanut kannetta pääasiassa, ei ole merkitystä riidanalaisen päätöksen laillisuutta arvioitaessa.

180 Esillä olevassa asiassa, jota luonnehtii ennen kaikkea Sanctieregelingin kumoaminen, on todettava sitä vastoin, että neuvosto on ylittänyt harkintavaltansa rajat, kun se säilytti kantajan toistaiseksi riidanalaisessa luettelossa yhteisen kannan 2001/931 1 artiklan 6 kohdan ja asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan nojalla säännöllisin väliajoin suoritettavan kantajan tilanteen tarkistamisen yhteydessä ainoastaan sillä perusteella, ettei välitoimista päättävän tuomarin tekemää päätöstä ollut kyseenalaistettu Alankomaiden oikeusjärjestyksessä välitoimia koskevassa muutoksenhakuasteessa tai pääasiaa käsittelevässä oikeusasteessa, vaikka hallintopäätös, jonka täytäntöönpanon lykkäystä tältä tuomarilta oli haettu, oli kumottu sen tekijän toimesta.

181 Näin on sitäkin suuremmalla syyllä siitä syystä, että kuten kantaja istunnossa väitti muiden osapuolten tätä kiistämättä, Sanctieregelingin kumoamisesta lähtien ja lukuun ottamatta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa kansallisessa oikeudessa Alankomaiden toimivaltaiset hallinto- tai oikeusviranomaiset eivät enää toteuttaneet terrorismin torjunnan nimissä ja siitä syystä, että kantaja olisi sekaantunut terrorismiin, yhtään toimenpidettä, jonka tarkoituksena oli määrätä kantajalle rikosoikeudellinen tai taloudellinen seuraamus.

182 Tästä seuraa, että kolmas valitusperuste on hyväksyttävä.

183 Riidanalainen päätös on siten kumottava, eikä muita kantajan valitusperusteita ja väitteitä ole tarpeen tutkia.

184 Näin ollen lausunnon antaminen vaatimuksesta, joka koskee asetuksen N:o 2580/2001 toteamista lainvastaiseksi EY 241 artiklan nojalla, raukeaa (ks. vastaavasti asia Al-Aqsa, tuomion 66 ja 67 kohta ja ks. myös asia C-91/05, komissio v. neuvosto, tuomio 20.5.2008, Kok., s. I-3651, 111 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

185 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdassa määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä, unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Esillä olevassa asiassa, jossa neuvosto on hävinnyt asian siltä osin kuin on kyse kumoamisvaatimuksesta, joka on oikeudenkäynnin pääasiallinen kohde, on määrättävä, että neuvosto vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, minkä lisäksi se velvoitetaan korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan kantajan vaatimusten mukaisesti.

186 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätösten 2006/379/EY ja 2006/1008/EY kumoamisesta 28.6.2007 tehty neuvoston päätös 2007/445/EY, asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan

täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2007/445 kumoamisesta 20.12.2007 tehty neuvoston päätös 2007/868/EY, asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2007/868 kumoamisesta 15.7.2008 tehty neuvoston päätös 2008/583/EY, asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2008/583 kumoamisesta 26.1.2009 tehty neuvoston päätös 2009/62/EY sekä asetuksen N:o 2580/2001 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanosta sekä päätöksen 2009/62 kumoamisesta 15.6.2009 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 501/2009 kumotaan Stichting Al-Aqsaa koskevilta osin.

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **Euroopan unionin neuvosto velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan tämän lisäksi Stichting Al-Aqsan oikeudenkäyntikulut.**

4) **Alankomaiden kuningaskunta ja Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Forwood Papasavvas Moavero Milanesi

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä syyskuuta 2010.

Allekirjoitukset